

S. SAYISI : 58

1952 Yılı

Devlet Havayolları G. M.
Bütçesi

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanunu tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/273)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2180, 6/3851

30 . XI . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçesi hakkında hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 29 . XI . 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Katma bütçe ile idare olunan Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1951 yılı A/1 Bütçesi (8 160 096) lira ve yatırımlara ait A/2 bütçesi (3 400 000) lira olup her iki bütçe toplamı (11 560 096) liradır.

1952 Bütçe yılı yatırımlar dışında kalan A/1 gider bütçesi 1951 yılına nazaran 186 123 lira ve A/2 bütçesi de 643 965 lira ki, 1952 yılı Bütçeleri (457 842) lira noksaniyle (11 102 254) lira üzerinden hazırlanmıştır.

1951 yılı İdarenin toplayacağı gelir miktarı (4 550 000) lira tahmin edildiği halde 1951 yılında toplanan gelir seyrine nazaran 1952 yılında (1 050 000) lira fazlasiyle (5 600 000) lira toplanacağı tahmin edilmiş ve geçen yıl nakit devri olan (681 665) liraya karşılık (1 434 415) lira fazlasiyle devir yapılacağı tahakkuk etmiş ve A/1, A/2 gider bütçelerinden (457 842) liralık bir tasarruf sağlanmış olduğundan bu suretle 1951 yılında Hazine'den yapılan (6 328 431) liralık yardıma karşı 1952 yılında (2 942 257) lira noksaniyle Hazine'den (3 386 174) lira bir yardım istenilmiştir.

Yukarıdaki bildiriş göre 1952 yılı gider bütçelerinin toplamı olan (11 102 254) liranın (5 600 000) lirası idare tarafından toplanacak gelir ile (2 116 080) lirası devrolunacak nakit ve (3 386 174) lirası da Hazine'den yapılacak yardımla karşılanmıştır.

1951 yılı gider bütçelerine nazaran 1952 yılı teklif bütçelerinde görülen fazla ve noksanlıklar hakkında lüzumlu izahat aşağıda açıklanmıştır.

A/1 Bütçesi

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951 yılı Bütçesi	1952 yılı teklif Bütçesi	Fazlası
201	12	İller memurları aylığı	1	44 100	44 099
202	11	Merkez hizmetliler ücreti	2 426 399	2 579 099	152 700
202	21	Merkez memurları ücreti	36 599	36 600	1
204		Yabancı uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri	157 500	162 000	4 500

Meydanlarda çalışan sıhhat memurları aylığı 1951 yılı sonuna kadar merkez memurları aylığı maddesinden ödenmekte iken 1952 yılı teklif bütçesinde merkez memurları aylığı maddesinden çıkarılarak bu maddeye konulmuştur.

1951 yılı (D) cetveline dâhil kadroların bir yıllık ücret miktarı (2 579 100) lira ise de bütçenin tatbik mevkiine girmesini mütaakıp mevcut kadroların tamamen kapatılması mümkün olmayacağı göz önünde tutularak bu bakımdan 1951 yılı Bütçesine (152 700) lira noksaniyle ödenek konulmuş idi.

Bayındırlık Bakanlığınca inşa edilmiş olan rene istasyonlarıyla Yeşilköy Hava Meydanı ve yolcu binasının 1951 yılı sonunda teslim edileceği anlaşılmış ve (D) cetveline dâhil kadroların tamamen tatbik mevkiine konulacağı tahakkuk etmiş olmasına binaen 1951 yılına nazaran 1952 yılı için (152 700) lira fazlasıyla (2 579 099) lira teklif olunmuştur.

Kuruluş Kanununda iller teşkilâtı olarak ücretli memur kadrosu olmadığından 22 nci maddedeki bir lira kaldırılarak bu maddeye eklenmiştir.

1951 yılı uzmanlar kadrosuna dâhil bulunan bir uzman pilot ile bir telsizeinin 1952 yılında istihdamına lüzum görülmemiştir.

Elyevm idarede (3 710) lira aylık ücretli (1) Motör revizyonu (1) Radyo, Rene tamir ve ayar işleri için iki uzman çalışmaktadır.

1952 yılında bu iki uzmandan başka aylık ücretleri milletlerarası havacılık teşkilâtından verilmek ve Türkiye'de buldukları müddetçe yaşama masrafları için her birine aylık (1 600) lira ücretleri idarece ödenmek üzere (1) Havayolları teşkilât uzmanı, (1) Sivil havacılık uzmanı, (1) hava trafik kontrol uzmanı olmak üzere (3) uzman ile ayrıca istihdamına

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951 yılı Bütçesi	1952 yılı teklif Bütçesi	Fazlası
209	12	4534 sayılı Kanun gereğince emekli sandığına ödenecek % 1	26 881	28 368	1 487
209	14	Sandık yönetim giderleri	7 174	7 864	690
209	15	Diğer ödemeler	7 827	9 000	1 173
302	20	İller döşeme	{ 60 000	155 250	{ 100 000
	30	İller demirbaş		4 750	

(S. Sayısı : 58)

lüzum hâsıl olan (625) lira ücretli iki tercüman çalıştırılacağından geçen yıla nazaran (4 500) lira fazla ödenek teklif olunmuştur.

1952 yılı memurlar aylığı (221 102) lira ve ücretliler ödeneği (2 615 700) lira olup her iki ödeneğin toplamı olan (2 836 802) liranın % 1'i olup 4534 sayılı Kanunun (14) maddesi gereğince Emekli Sandığına (28 368) lira ödeneceğinden geçen yıla nazaran (1 487) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.

% 5 ve % 25 emekli keseneği olarak bütçeye konulan (156 024) liranın on bin de beş yüz dört hesabıyla (7 864) lira olup bu hesaba göre (690) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.

4534 sayılı Kanunun geçici 14, 19 ve 20 nci maddeleri gereğince 31 . XII . 1945 tarihinden evvelki hizmetler karşılığı olarak tahakkuk eden miktarın on beş yılda ve on beş eşit taksitte ödenmek üzere (8 290) lira ve (4222) sayılı Kanunun 18 nci maddesi gereğince geçen hizmetlerin her ayı için maaşın iki misli olarak tediye olunacak paralar karşılığı (710) lira ki ceman (9 000) liraya baliğ olduğundan mevcut ödeneğe nazaran 1952 yılı için (1 173) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.

Bayındırlık Bakanlığınca Milletlerarası havacılık esaslarına uygun olmak üzere Yeşilköy meydanında inşa edilmiş olan büyük yolcu salonunda, yabancı uçaklarla gelecek birçok yolcuların istirahatleri, gümrük, emniyet, posta ve sihat daireleriyle meydan büroları ve yabancı uçak acentalıklarının ikametlerini temin için bu yeni binanın inşa tarzıyla mütenasip bir şekilde tefrişi büyük bir yekûna baliğ olacağından bu tefrişin senelere taksimi suretiyle her sene bir kısmı yapılmak üzere geçen yıla nazaran (100 000) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951 yılı Bütçesi	1952 yılı teklif Bütçesi	Fazlası
302	50	İller aydınlatma	27 000	55 000	28 000
302	60	İller ısıtma	13 000	19 400	6 400
305	12	İller kira karşılığı	25 000	35 000	10 000
307	40	Yabancı memleketler yolluğu	10 000	15 000	5 000

Bayındırlık Bakanlığınca Yeşilköy'de inşa edilmiş olan büyük yolcu binasındaki aydınlatma tesisatı uçakların gece ve gündüz işliyeceği bir tarzda yapılmış olduğundan daimi bir faaliyette bulunacak bu binada vâkı olacak elektrik sarfiyatını karşılamak üzere geçen yıla nazaran bu maddeye (28 000) lira fazla ödenek konulmuştur.

Ankara meydan binasına ait ısıtma sarfiyatı 1951 yılı sonuna kadar merkez ısıtma tertibinden ödenmekte iken 1952 yılı teklif bütçesinde bu meydana ait sarfiyat merkez ısıtma maddesinden çıkarılarak bu tertibe eklenmesinden dolayı iller ısıtma maddesi (6 400) lira fazlasıyla teklif olunmuştur.

Ankara bilet satış bürosuna ait kira bedeli 1951 yılı sonuna kadar merkez kira bedeli tertibinden ölenmekte iken 1952 teklif bütçesinde bu yere ait kira bedeli merkez kira maddesinden çıkarılarak iller maddesine (10 000) lira eklenmiştir.

İdare elinde Amerikan malı Douglas tipi uçaklar mevcut olup bunlara lüzumlu motör, telsiz ve yedek parçalar ile meydanlara ait yer telsizleri ve yedek parçaları ve ayrıca tamir atelyesine lüzumlu malzeme, alât ve edavatın Amerika'dan satın alınması gerekmektedir.

Bu tip uçaklar bundan sonra Amerikan fabrikalarınınca yeniden yapılmıyacağı için bunlara lüzumlu motör ve yedek parçalarının doğrudan doğruya fabrikalardan getirilmesi mümkün olmadığından mahallinde araştırma yapılmak suretiyle lüzumlu malzemeleri tedarik etmek için gönderilen heyete verilen yolluk ve zaruri masraflar kâfi gelmediğinden 1951 yılında bu maddeye (4 500) liralık bir aktarma yapılmış ve hesap sonunda ayrıca bir miktar daha aktarma yapılması anlaşılmış olmasına binaen geçen yıla nazaran (5 000) lira fazlasıyla ödenek teklif olunmuştur.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951 yılı Bütçesi	1952 yılı teklif Bütçesi	Fazlası
307	50	Yabancı uzmanlar yolu- luğ ve başka giderler	20 000	30 000	10 000
309	41	Hava taşıtları işletme giderleri	2 672 952	2 868 989	191 989
309	31	İller yer ve deniz ta- şıtları işletme giderleri	210 000	270 000	60 000

1952 yılında aylık ücretleri Milletlerarası Havaçılık Teşkilâtından verilmek üzere getirilecek üç uzmanın yolluklarını karşılaması için 1951 yılına nazaran bu madde ile (10 000) lira fazla ödenek istenilmiştir.

1951 yılında yurt içinde (7) ve yurt dışında (2) hava hattı işletilmekte idi. 1952 yılında yurt içinde Douglas tipi uçaklarla (8) ve Domini tipi uçaklarla (2) hava hattı ile yurt dışında (2) hava hattı işletilmek suretiyle 1952 yılı hava programı tanzim edilmiştir.

Bundan başka 1951 yılında Domini tipi ufak uçakla işleyen Ankara - Samsun hattı kaldırılarak bunun yerine İstanbul - Ankara - Samsun - Trabzon - Erzurum ve Erzurum - Kars temdit hattı konulmuştur.

Bu hatlarda Douglas tipi büyük uçaklar işliyeceğinden bir saat zarfında sarfedilen benzin miktarı (270) kilodur.

Yapılan hesaba göre 1952 yılında (956) saat fazla uçuş yapıldığından $956 \times 270 = 258\ 120$ kilo benzine ihtiyaç hâsıl olmaktadır.

(100) oktaklık bir kilo benzin (70) kuruş olduğundan $(258\ 120 \times 70 = 180\ 684)$ liraya balığ olmaktadır. Meydanlara sefer yapan uçaklardan her hangi birinin göstereceği bir ârıza karşısında yolcuların gidecekleri mahallere bir an evvel nakillerini temin için olağanüstü bu gibi hallerde merkezden gönderilecek uçakların sarfedecekleri benzin için de (11 305) lira ilâvesine zaruret hâsıl olmuş 1951 yılına nazaran (191 989) lira fazlasıyla 1952 yılı için (2 868 989) liralık ödenek istenilmiştir.

Ankara Meydanında kullanılan yer taşıtlarına ait işletme giderleri 1951 yılı sonuna kadar merkez işletme giderleri maddesindeki ödenekten tediye edilmekte iken 1952 yılı teklif bütçesinde bu meydana ait işletme giderleri merkez işletme maddesinden çıkarılarak bu maddeye nakledildiğinden dolayı (60 000) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.

B.	M.	Ödenğin çeşidi	1951 yılı Bütçesi	1952 yılı teklif Bütçesi	Fazlası
309	32	İller yer ve deniz taşıtları onarma giderleri	50 000	85 000	35 000
461		Pasif korunma giderleri	2 000	6 000	4 000
					655 039

Ankara Meydanında kullanılan yer taşıtlarına ait onarma giderleri maddesindeki ödenekten 1951 yılı sonuna kadar merkez onarma giderleri maddesinde ödenekten tediye edilmekte iken 1952 yılı teklif bütçesindeki bu meydana ait onarma giderleri merkez onarma maddesinden çıkarılarak bu maddeye nakledildiğinden dolayı (35 000) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.

Genelkurmay Başkanlığınca hazırlanan yönetmeliğe nazaran meydanlarda alınması lâzım gelen pasif korunma tedbirlerine ait malzeme temini için geçen yıla nazaran (40 000) lira fazlasıyla ödenek istenilmiştir.

B.	M.	Ödenğin çeşidi	1951 yılı Bütçesi	1952 yılı teklif Bütçesi	Noksanı
201	11	Merkez memurları aylığı	221 099	177 000	44 099
201	21	Merkez memurları açık aylığı	3 999	1	3 998
202	22	İller memurları ücreti	1	0	1
206	11	Merkez memurları çocuk yardımı	10 000	7 500	2 500

Meydanlarda çalışan sıhhat memurlarının aylıkları 1951 yılı sonuna kadar merkez memurları maddesinden ödenmekte iken 1952 yılında iller maddesine nakledilmesinden dolayı bu maddeden çıkarılmıştır.

1951 yılında açık aylığı almakta olan bir memur Mayıs 1951 tarihinden itibaren başka bir vazifeye tayin edildiğinden ve ayrıca bakanlık emrine alınmış bir memur bulunmadığından madde muhafaza edilmek üzere bir lira bırakılmak suretiyle (3 998) lira bütçeden çıkarılmıştır.

Kuruluş Kanununda illerde ücretli memur bulunmadığından 1951 yılı Bütçesinde yazılı bir lira merkez ücretli maddesine nakledildiğinden bir lira bütçeden çıkarılmıştır.

Maaşlı memurların çocuk adedi (57) olup vasati üç doğum kabul edilmiş olduğundan bir yılda verilecek çocuk zammının $60 \times 10 = 600 \times 12 = 7 500$ liraya baliğ olacağı anlaşıldığından bu hesaba göre bütçede fazla görülen (2 500) lira çıkarılmıştır.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951 yılı Bütçesi	1952 yılı teklif Bütçesi	Noksanı	
206	31	Merkez memurları doğum yardımı	1 000	600	400	Vasati üç doğum kabul edildiğine ve (5504) sayılı Kanun gereğince her doğum için (200) lira verileceğine göre (600) liranın kifayeti anlaşıldığından bütçeden (400) lira çıkarılmıştır.
302	60	Yakacak zammı	500	250	250	4178 sayılı Kanununun 9 ncu maddesi gereğince 1500 metre yüksek mıntakalarda bulunanlara altı ay için beher ay 15 şer lira hesabıyla verilecek yakacak zammı için Erzurum, Van ve Kars'ta bulunacak üç memura (250) liranın kifayeti anlaşıldığından bütçeden (250) lira düşürülmüştür.
209	11	Emekli sandığına verilecek % 5 ve % 25 giriş kesenekleri	166 822	156 024	10 798	1952 yılı Bütçesinde memurlar aylığı (221 102) lira ve hizmetliler ücreti (2 615 700) lira ki, ceman (2 836 802) liranın % 5,5 hesabıyla emekli sandığına verilecek emekli keseneği (156 024) lira hesap edilmiş olduğundan fazla görülen (10 798) lira bütçeden çıkarılmıştır.
309	13	Emekli ikramiyesi	25 000	20 000	5 000	Otuz yılını ikmal eden memurlar için 1951 Bütçesiyle alınan (25 000) liralık ödenekten (5 000) lirası düşülmüştür.
221		Emekli, dul ve yetim aylığı	3 000	2 750	250	1950 yılında tatbik mevkiine konulan 4534 sayılı Emekli Sandığı Kanunundan evvel emekliye ayrılıp idare bütçesinden emekli maaşları alanlara verilen miktarın (2 750) lira olmasından dolayı bütçede fazla görülen (250) lira çıkarılmıştır.
301	20	Merkez döşeme	10 000	920	5 800	Ankara meydanına ait döşeme ve demirbaş giderleri 1951 yılı sonuna kadar merkez büro giderleri tertibinden ödenmekte iken 1952 yılında Ankara meydanı ihtiyacı iller tertibine aktarılmış olduğundan bu maddede fazla kalan (5 800) lira bütçeden düşülmüştür.
	30	Merkez demirbaş		3 280		
301	40	Merkez öteberi giderleri	15 000	10 000	5 000	Ankara meydanına ait öteberi giderleri iller maddesine nakledildiğinden bu maddeden (5 000) lira düşülmüştür.
301	50	Merkez aydınlatma	10 000	1 000	9 000	Ankara meydanına ait aydınlatma giderleri iller maddesine nakledildiğinden bu maddeden (9 000) lira düşülmüştür.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951 yılı Bütçesi	1952 yılı teklif Bütçesi	Noksanı	
301	60	Merkez ısıtma	10 000	1 000	9 000	Ankara meydanına ait ısıtma giderleri iller maddesine nakledildiğinden bu maddeden (9 000) lira çıkarılmıştır.
304	21	Merkez telefon giderleri	20 000	15 000	5 000	On beş bin liralık ödenenin kifayeti anlaşıldığından (5 000) lira bütçeden çıkarılmıştır.
304	22	İller telefon giderleri	55 000	50 000	5 000	Elli bin liralık ödenenin kifayeti anlaşıldığından (5 000) lira bütçeden çıkarılmıştır.
305	11	Merkez kira karşılığı	21 000	11 000	10 000	Ankara bilet satış bürosuna ait kira bedeli iller maddesine nakeldildiğinden bu maddeden (10 000) lira çıkarılmıştır.
306		Giyecekler	130 000	115 000	15 000	İdare teşkilâtında çalışan ve giyecek almaya müstahak olanlarla 1952 yılında verilecek melbusat gideri için (115 000) liranın kifayeti anlaşıldığından bütçeden (15 000) lira düşülmüştür.
307	10	Sürekli görev yolluğu	20 000	10 000	10 000	Diğer senelerdeki sarfiyat seyrine nazaran 1952 yılında (10 000) liranın kifayeti anlaşıldığından bütçeden (10 000) lira düşülmüştür.
307	20	Geçici görev yolluğu	30 000	25 000	5 000	Sarfiyat seyrine nazaran 1952 yılında (25 000) liranın kifayeti anlaşıldığından bütçeden (5 000) lira çıkarılmıştır.
307	30	Müfettişler yolluğu	1	0	1	Kuruluş Kanununa bağlı kadroda müfettiş namıyla bir memuriyet bulunmadığından bütçede mevcut (1) lira çıkarılmıştır.
308	11	Merkez memurları tedavi giderleri	4 000	2 000	2 000	Diğer yıllardaki sarfiyat seyrine nazaran 1952 yılında (2 000) liranın kifayeti anlaşıldığından bütçeden (2 000) lira çıkarılmıştır.
309	21	Merkez yer taşıtları işletme giderleri	97 500	2 000	95 000	Ankara Meydanına ait yer taşıtları işletme giderleri ödeneği iller maddesine aktarıldığından bu maddeden (95 500) lira bütçeden çıkarılmıştır.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951 yılı Bütçesi	1952 yılı teklif Bütçesi	Noksanı	
309	22	Merkez yer taşıtları onarma giderleri	50 000	1 000	49 000	Ankara Meydanına ait yer taşıtları onarma giderleri ödeneği iller maddesine aktarıldığından bu maddeden (49 000) lira çıkarılmıştır.
412		Sihhi gereçler	25 000	20 000	5 000	İdare deposunda bir miktar sihhî malzeme mevcut olduğu anlaşıldığından bu maddeden (5 000) lira düşülerek 1952 yılı için (20 000) lira teklif olunmuştur.
414		Taşıma giderleri	17 000	10 000	7 000	Diğer yıllardaki sarfiyat seyrine nazaran 1952 yılında (10 000) liranın kifayeti anlaşıldığından bu bölümden (7 000) lira düşülmüştür.
451	10	Satınalma ve abone karşılığı	10 000	6 500	3 500	1952 yılında satılmıyacak teknik idareyi alâkadar eden kitaplarla mecmua bedelleri için (6 500) liranın kifayeti anlaşıldığından bu maddeden (3 500) lira düşülmüştür.
452		Staj için yabancı memleketlere gideceklerin yolluk ve başka giderleri	35 000	25 000	10 000	1952 yılında yabancı memleketlere staj için gönderilecek (6) personelin yolluk ve başka giderlerine karşılık olmak üzere (25 000) liranın kifayeti anlaşıldığından bu maddeden (10 000) lira düşülmüştür.
454		Sigorta bedeli	1	0	1	Maliye Bakanlığınca bütçelerde (1) lira olarak mevcut bölümlerin kaldırılması kararlaştırılmış olmasına binaen bütçeden bir lira çıkarılmıştır.
458		Yabancı memleketlerde toplanacak havacılık konferansına gideceklerin yollukları	10 000	5 000	5 000	1952 yılında yabancı memleketlerde toplanacak konferans gidecekler için (5 000) liranın kifayeti anlaşıldığından bu bölümden (5 000) lira düşülmüştür.
501		Geçen yıl borçları	80 000	60 000	20 000	1952 yılında tahakkuk edecek borçlar için (60 000) liranın kifayeti anlaşıldığından bu bölümden (20 000) lira çıkarılmıştır.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951 yılı Bütçesi	1952 yılı teklif Bütçesi	Noksamı
502	10	1946 - 1950 yılları borçları	130 817	4 999	125 813
					468 916

Beyanı

8 162 096 1951 yılı Bütçesi
655 039 Fazlası

8 817 135
468 916 Noksamı

8 348 219 1952 yılı teklif bütçesi

Eski yıllar borçları için (4 999) liranın kifayeti anlaşıldığından bu bölümden (125 818) lira çıkarılmıştır.

A/2 Yatırımlar Bütçesi

701	20	Pist onarımı	822 493	600 000	222 493
711		Malzeme ve araçlar onarma giderleri	50 000	10 000	40 000
752	30	Amerikan - İngiliz kredileri ile satın alınan malzeme bedelinin taksitleri olup Hazineye ödenecek paralar	652 507	371 035	281 472

1951 yılı A - 2 yatırımlar bütçesi (3 400 000) lira iken (2 000) liralık pasif korunma gideri A/1 bütçesine nakledilmiş ve (643 965) lira da tasarruf edilerek (2 754 035) lira üzerinden hazırlanmıştır.

1951 yılına nazaran 1952 teklif bütçesinin noksanları hakkında lüzumlu izahat aşağıda gösterilmiştir.

1951 yılı ödeneğiyle pist onarmasına lüzumlu malzeme alınmış olduğundan 1952 yılı için (600 000) liranın kifayeti anlaşıl-makla (222 493) lira bütçeden çıkarılmıştır.

Diğer yıllardaki sarfiyat seyrine nazaran 1952 yılında (10 000) liranın kifayeti anlaşıldığından (40 000) lira bütçeden çıkarılmıştır.

1. Bakanlar Kurulunun 26 . III . 1942 tarih ve 2/17749 sa-yılı kararıyle (10) milyon sterlinlik krediden Havayollarına ay-rılmış olan (321 000) sterlinlik hisse karşılığı satın alınan mal-zeme bedelleri taksidi olarak 1952 yılında Hazineye (106 363) lira (66) kuruş ödenecektir.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951 yılı Bütçesi	1952 yılı teklif Bütçesi	Noksanı
771		Döner sermaye	100 000		100 000
					643 965

B e y a n ı

3 400 000	1951 yılı Bütçesi
2 000	904 ncü bölümde pasif korunma ödeneği A-1 bütçesine nakledilmiştir.
3 398 000	
643 965	Bütçede yapılan tasarrufat
2 754 035	1952 yılı teklif bütçesi

2. (10) milyon dolârlık krediden tefrik olunan (939 817,50) dolâra mukabil 1952 yılı taksidi için hazineye (259 670,97) lira ödeneğinden taksitlerin tediyeleri esnasında kambiyo yükselmesi göz önünde tutularak ayrıca hesaplanan (5 000) lira ile birlikte toplamı (371 035) liranın ödeneceği tahakkuk etmiş olmasına binaen geçen yıla ait ödenekten (281 472) lira noksaniyle 1952 yılı için 371 035) liralık ödenek istenilmiştir.

Bu ödenek için hazırlanan kanun henüz kabul edilmemiş olduğundan kabulünde ayrıca ödenek alınmak üzere (100 000) lira bütçeden çıkarılmıştır.

Gelir Bütçesi Gerekçesi

Madde 1. — 1950 yılı Mart ayından Haziran 1951 sonuna kadar (1 326 103) lira tahsilât yapıldığı halde 1951 yılı aynı müddet zarfında (593 296) lira fazlasiyle (1 913 399) lira gelir elde edilmiştir.

Bu fazlalığın, halkın uçak yolculuğuna fazla rağbet göstermesi, hava programında yapılan değişiklik dalayısıyla fazla sefer yapılmış olması, posta ve gazete nakliyatının artması, gazete nakliye tarifesine nazaran bir kilo gazete nakliye ücreti 9 kuruş iken 20 kuruşa çıkarılması, yabancı uçakların geçen yıllara nazaran yurdumuza daha fazla gelmesi, hususi uçak kiralama işinin fazlalaşmasından ileri gelmektedir.

Yukarda bildirilen şartlar devam ettiği takdirde yıl sonuna kadar geçecek 8 aylık müddet zarfında (3 336 000) lira gelir elde edileceği ve bu suretle umumi gelirin (5 600 000) liraya yaklaşacağı ümit edilmektedir.

Bu hale göre:

A) 1951 yılında bilet geliri olarak tahmin edilen (4 170 000) liraya mukabil 1952 yılında (500 000) lira fazlasiyle (4 670 000) lira.

B) Meydanlar bağaj geliri olan (150 000) liranın (50 000) lira fazlasiyle (200 000) lira.

C) Çeşitli gelir olarak tahsili tahmin edilen (230 000) liranın da (500 000) lira fazlasiyle (730 000) lira olmak üzere 1951 yılına nazaran 1952 yılında (1 050 000) lira fazlasiyle (5 600 000) lira olarak gelir tahsil edileceği tahmin edilmiştir.

Hazineden yardım

Madde 2. — 1952 yılı A-1 Bütçesi 8 348 219 lira ve A-2 Bütçesi 2 754 035 lira olmak üzere her iki gider bütçesi toplamı (11 102 254) lira olup bu giderlere karşılık 1952 yılı gelir tahmini (5 600 000) liradır.

1952 yılına geçen yıldan devreden nakit miktarı (2 116 080) lira olduğundan gelir tahmini ile birlikte (7 716 080) liraya baliğ olmaktadır. Bu miktar; gider bütçeleri toplamı olan (11 102 254) liradan çıkarıldığı takdirde geri kalan (3 386 174) liranın Hazineden yapılacak yardım miktarı olacağı tahakkuk etmiş bulunmaktadır.

1952 yılı için Hazineden istenilen yardım miktarı 1951 yılına nazaran (2 942 257) lira noksanı ile (3 386 174) liradan ibarettir.

Geçen yıldan devrolunan paralar

Madde 3. — Gerek nakden banka hesabında mevcut bulunan, gerekse malî yıl sonuna kadar elde edilecek gelir ve bütçeden yapılan tasarrufla birlikte (11 259 844) liraya karşılık; gerek sözleşmeler gereğince taahhüde bağlanan ve gerekse Temmuz 1951 den Şubat 1952 sonuna kadar 8 ay içinde ödenecek olan maaş ücret ve sair giderler toplamı olan (9 143 764) lira; mevcut nakit paradan çıkarıldığı takdirde 1952 yılına (2 116 080) lira devredileceği anlaşılmıştır.

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1952 yılı gelir ve gider teklif bütçeleri yukardaki bildirişe göre denkleştirilmiş ve bunlara ait tasarı ilişik olarak sunulmuştur.

Rapor

31 . I . 1952

Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Devlet Hava Yolları Genel Müdürlüğü 1952 Mali yılı Bütçesi tetkik edildi.

Bu idare, 1936 yılında Nafia Vekâletine bağlı olarak kurulmuş ve 1938 yılında 3424 sayılı Teşkilât Kanunu ile vechelendirilmiş, bugüne kadar da, kanunda, lüzum görüldükçe tadiller yapılmak ve ek kanunlar konmak suretiyle yürütülmüştür.

Halen, hükümleri cari olan alâkah kanunlar şunlardır :

3424	}	
3822	}	Teşkilât Kanunu ve ekleri
4467	}	
5213		Uçuş tazminatı hakkında
5367		Yer tesisatının Bayındırlık Bakanlığınca yapılması hakkında
5843		5367 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin tadili hakkında

(10 . VIII . 1951 de çıkarılan bu kanunla, 43 000 000 liralık tahsisat 65 000 000 liraya çıkarılmıştır.)

Kurulmasıyla beraber, bu teşekkülde, sivil havacılık ile hava işletmesi işleri bir araya getirilmiş olduğundan, birbirinden ayrı mahiyette olan bu hizmetler, bütçe ve kadro durumunu az çok mütedahil ve birbirine girift hale sokmuştur. Bu tedahilden mütevellit mahzurları izale için, 1949 yılında kabul edilen 5367 sayılı Kanunla sivil havacılığın yalnız meydan, liman ve bunlara mütaallik bina ve diğer tesislerin inşası Bayındırlık Bakanlığınca devredilmek suretiyle kısmî bir tasfiye yapılmışsa da mütaaddit hizmet sahalarında bu tedahül henüz devam etmektedir.

Hazırlanmakta olan, Ulaştırma Bakanlığı Teşkilât Kanununa, sivil havacılığın tedviri hakkında hüküm konmakta olduğu öğrenilmiştir. İdarenin bünyesinden sivil havacılık kısımları ayrıldıktan sonra kalan hizmetlere göre yeni bir Teşkilât Kanunu çıkarılmak suretiyle Devlet Hava Yolları, ileri memleketlerdeki emsaline benzer bir işletme müessesesi haline getirilmiş olacaktır.

İdarenin bünyesine umumi bir bakış yapılacak olursa :

Göze çarpan unsurlar, hava meydanları, meydan binaları, hangarlar, tamir atelyeleri, malzeme depoları, fennî tesisler, bilet satış gişeleri, hava nakil vasıtaları ve kara nakil vasıtaları olur.

Hava meydanları :

Memlekette halen, işletmenin istifade edebildiği yirmi meydan vardır. Bunların 13 ü beton ve asfalt pistleri muhtevi ve 7 si topraktır. Bayındırlık Bakanlığınca inşa edilmekte bulunan Trabzon hava meydanı ikmal ve idareye teslim olunduktan Kars'ta da bir meydan kurulunca bu miktar 22 ye baliğ olacaktır.

Bu 20 meydandan Ankara ve Yeşilköy meydanları beynelmilel plânlara göre, hava limanı evsafında tesis edilmek için her ikisinde de inşaata devam olunmaktadır. Yeşilköy Meydanı pisti gece tenviratıyla ve renk istasyonu ile birlikte tamamlanmış ve işletmeye açılmıştır. Bina ve diğer teknik tesisat inşaatı ilerlemektedir.

Bunlardan başka Adana Meydanının küçük mikyasta bir beynelmilel meydan haline getirilmesi için Bakanlıkça bu yıl inşaata başlanacağı ve turizm sahasındaki son gelişmeler nazara alınarak İzmir'de de beynelmilel bir hava meydanı ihdası düşünülmekte olduğu öğrenilmiştir.

Meydanlardan

Beton döşenmiş olanlar	Toprak olanlar
Ankara	Antalya
Adana	İskenderun
İstanbul	Gaziantep
İzmir	Urfa
Balıkesir	Van
Konya	Samsun
Afyon	Kayseri
Elâzığ	
Erzurum	
Diyarbakır	
Malatya	

Bursa
Sivas

Geçen yıl bütçeye konan tahsisatla bütün meydanlarda lüzumlu görülen ıslah ve tamirler yapılmıştır.

Meydan binaları :

Bu meydanların hepsinde, ehemmiyetine göre muhtelif evsafa binalar yapılmış olup, ihtiyacı karşılamaya kâfi gelmeyen binaların ıslah ve tamirleri peyderpey yapılmaktadır.

Hangarlar :

Yine bu meydanların sekizinde ihtiyacı karşılayacak hangarlar kurulmuş olup, diğerlerinde, esas itibariyle uçak konaklamadığı için şimdilik zaruret görülmemektedir. Fakat, ıslahı düşünülen bazı meydanlara hangarların yapılması düşünülmektedir.

Tamir atelyeleri ve malzeme depoları :

İdarenin tamir atelyeleri Ankara Hava Meydanında toplanmaktadır. Burada, çıplak bir askeri uçağı, yolcu uçağı haline getirilmek için her türlü tamir ve ameliyeler yapılabilmekle beraber, sefer yapmakta olan uçakların, zamanlarla mukayyet olan küçük ve büyük muhtelif her türlü revizyonlarının icrası, en ince ameliye ve fennî kontrollere varıncaya kadar mümkün olmaktadır. Bu suretle uçak emniyetine taallük eden fennî tedbirlerin vasıtalarının idarenin kendi bünyesine toplanmış ve kurulmuş bulunmaktadır.

Zamanı yaklaşmış olan uçak ve motörlere ait büyük revizyonlarla, Bayındırlık Bakanlığınca muhtelif sahalarda inşa edilmekte olan fennî tesislerin tamirleri ve beynelmilel hava limanlarında kurulması meşrut küçük atelyelerin tesisi için lüzumlu malzeme geçen yıl bütçeye konan tahsisatla Amerika'dan mubayaa edilmiş ve memlekete gelmeye başlamıştır.

Malzeme depolarında, uçaklar için her zaman lüzumlu ve ehemmiyetli olan her türlü yedek parçaların mevcut bulundurulması esası bir tertibe bağlanmış olduğu ve bunların muhafaza ve sarflarını fiş usulüne göre nizamlanmış bulunduğu görülmüştür.

yine geçen yıl bütçesindeki tahsisatla lüzumlu yedek parçalar Amerika'dan mubayaa edilmiş ve memlekete gelmiştir.

Fennî tesisler:

Her meydana bulunması zaruri olan verici ve alıcı telsiz telgraf ve telefon tesisatı bütün meydanlarda kurulmuş olmakla beraber, en son fennî tesislerden de, uçakların her çeşit hava şartları içinde seyahatlerini temin ve gece uçuşlarını sağlayacak (BEACON) lar, lüzumlu yedi meydana ve bundan başka, (RANGE) denilen radyo sistemi tesisler 9 meydana kurulmaktadır. Bunlardan başka da yerle uçak arasındaki muhabereyi temin eden cihazlarla, havadaki pilotun uzak mesafelerden doğrudan doğruya yerle konuşmasını temin edecek telsiz telefon cihazları da mübayaa edilmiş olup kısım kısım memlekete gelmekte ve kullanılan yerlerine yerleştirilmektedir. Bu cihazlardan evvelki telefon muhabere vasıtalarının kabiliyetleri ancak 50 kilometrelik mesafe dâhilinde idi.

Ayrıca, muhtelif isimler taşıyan birtakım tesislerin daha meydanlarda kurulmakta ve işlemekte olduğu kayıtlardan ve alınan izahlardan öğrenilmiştir.

Hava nakil vasıtaları:

Halen hava yollarının elinde, hizmet harici çıkarılmış, serviste bulunan ve yoleu uçağına tahvil edilecek olan 3 zümre uçak vardır.

A) İngiltereden alınmış olan 6 tayyareden âzami randıman alınmış olduğundan ve uçuş emniyetleri kalmadığından,

B) Almanya'dan harb içinde alınmış olan 5 Yünkers tipi tayyare, gerek harb münasebetiyle Almanya'dan yedek parça temin edilememesi ve harbi mütaakıp yapılan tetkiklerde iktisadi netice alınmaması yüzünden hizmet harici çıkarılmışlardır.

Serviste kullanılmakta olanlar ise, Amerika Ordusundan satın alınan Douglas tipi 33 uçaktan idarece islah ve yoleu tayyaresi haline kalbedilen 26 uçak ile ayrıca İngiltere'den alınmış olan 6 küçük uçaktır ki, ceman 32 dir.

Amerika Ordusundan satın alınan 33 uçaktan 5 adedi de yoleu uçağı haline tahvil edilmek üzere sıradadır ve bunlara lüzumlu olan malzeme Amerika'dan satın alınmıştır.

Douglas tipinden 2 tayyare de kazaya uğramak suretiyle parçalanmış bulunmaktadır.

Aded

11	Hizmet harici edilmiş
32	Serviste bulunan
5	Islah edilecek
2	Kazaya uğramış

50

Yer nakil vasıtaları :

Bunlar, hava seferlerinin, meydanlarla şehirler arasındaki irtibatlarını tamamlamakta olan 33 otobüs, idarenin diğer hizmetlerini gören 7 kamyon, 7 yangın otomobili, 7 sıhhiye otomobili, 5 motorlu vinci, 3 traktör, 2 silindirden ibarettir. Bunlardan başka Umum Müdürlükle meydan arasındaki irtibatı temin eden bir kaptıkağı mevcuttur.

Geçen yıl bütçeye konan tahsisatla 20 Şubat'ta memlekete teslim edilmek üzere 7 otobüs satın alınmış, yine bu tahsisatla ayrıca 4 de traktör alınmış bulunmaktadır.

Havayollarının gördüğü nakliyat hizmetine gelince :

Bu hizmet iki bakımdan mütalâa edilebilir. Birisi, iç ve dış seferler olarak; diğeri de yolcu ve eşya nakliyatı olarak.

İç seferler :

20 ilimiz arasında iç seferler yapılmaktadır. Kış mevsiminde, toprak olan meydanların çamurlanması ve kısmen de hava şartlarının müsaadesizliği ve teknik tesislerin noksanlığı sebebiyle bu seferlerde 10 ilimiz tatil edilmektedir.

Bu hatlardan bir kısmı, masrafını karşılayacak varidat getirmekte, bir kısmı da masraflarını karşılamıyacak durumdadır.

Diğer faktörler arasında, hava seferlerinin de, memleketin iktisadi inkişafında mühim tesirler yapacak bir hizmet ve müstahsıl bir unsur telâkkisine mazhar olması ve o gözle mütalâa edilmesi muhakkak ki temenniye şayan bir keyfiyettir.

Meselâ, Trabzon hava meydanının sefere açılmasıyla ve Kars'ta da bir meydan tesis suretiyle İstanbul'dan Kars'a kadar, Karadeniz sahillerini takibeden bir sefer daha ihdasındaki faydaları yukardaki mülâhazalar arasında nazarınıza arz edebilirim.

Gece seferleri :

Bayındırlık Bakanlığınca inşa edilmekte olan fennî tesisler faaliyete geçtikçe, şimdilik Ankara, Yeşilköy, İzmir, Adana, Afyon, Diyarbakır, Malatya meydanlarında gece seferleri ihdas edilmesi için program ve hazırlık yapılması düşünülmektedir.

Dış seferler :

Bugün yurt dışı sefer hatları şunlardır :

İstanbul - Ankara - Kıbrıs - Beyrut,

İstanbul - Ankara - Beyrut - Kahire.

Haç seferleri.

Dış seferlerin, masrafları karşıladıktan başka idareye kâr dahi bıraktığı kayıtlardan belli olmaktadır.

Yolcu nakliyatı :

Yıllar geçtikçe, uçak yoleluğuna karşı rağbetin artmakta olduğu ve yolcu sayısında her yıl geçmiş yıla nazaran bir artma husule getirdiği kayıtlardan görülmektedir. İşletmenin kurulduğu tarihten itibaren yolcu sayısı şu artmayı göstermektedir.

Yıllar	Yolcu adedi	Hasılat miktarı
1938	399	15 570
1939	2689	43 258
1940	1221	23 730
1941	2189	41 761
1942	5481	162 452
1943	5691	257 358
1944	14249	549 748
1945	18221	637 326
1946	37308	1 181 370
1947	74388	2 699 953
1948	72262	2 910 429
1949	77262	4 080 463
1950	86331	5 110 174
1951	89982	4 998 334 (8) aylık

Bu münasebetle, şu mukayeseyi de arz etmek faydalı olur :

Yolcu nakliyatında işletilen hatların getirmesi lâzımgelen gelir ile tahakkuk eden gelirin nispeti % 70 civarında oynamaktadır. 1951 yılının Mart - Ekim ayları esnasında 8 aylık, Yaz ve Kış programı karışık olarak bütün seferlerden alınan netice şu oluyor :

	Seferlerin ver- mesi lâzımgelen gelir	Tahakkuk eden gelir	Açık fark
Lira	6 691 904	4 998 334	1 693 570
Yolcu sayısı	117 516	87 596	29 920

Bu mukayesenin verdiği müspet fark % 75 tir ki, hizmetin verimsiz geçen külfeti % 25 e yakın demektir.

Eşya nakliyatı :

Uçaklarla eşya nakli işi yolcu eşyası, gazete ve postaya munhasır kalmaktadır. Bilhassa İstanbul ve Ankara'da çıkan gazetelerin yurdun muhtelif merkezlerine en kısa zamanda yetişmesindeki ehemmiyeti hepimiz takdir ederiz. Gazete nakliyatı yılgeçtikçe hacmi artan bir hizmet mahiyetini almaktadır. İdare, bu hizmeti, başka devletlerin tatbik etmekte oldukları tarifelere nazaran en ucuz bir ücretle yapmaktadır. Gazetenin kilosu, her hat için maktuan 20 kuruşa nakledilmektedir ki :

Normal hacimdeki 25 gazete bir kilo geldiğine göre beher gazeteye isabet eden nakliye ücreti 0.80 santimdir. Gazetenin Beynelmül Nakliye Tarifesi, bilet ücretininin % 75 i yük tayyaresi ile ve büyük hacimde olursa % 50 si olduğu bültenlerde görülmektedir.

Gazete nakliyatındaki 14 aylık artma seyri hulâsatan şudur :

Yıllar	Kilo
1938	1.419
1949	472.038
1950	1.103.670
1951	820.370 (Sekiz aylık)

Diğer eşya nakliyatına gelince; başta balık olmak üzere, istihlâk sahalarına süratle yetiştirilmeleri mühim olan hayvan ve nebati bâzı gıda maddelerinin yük tayyareleri ile nakilleri işinin idarece etüd edilmesi temenniye şayan görülebilir. Bu takdirde, tayyarelerin geriye boş dönmemeleri ciheti de düşünülecek bir keyfiyettir.

İdarenin, yoleu nakliyatı üzerinde tatbik eylediği tarife esas, beher kilometre mesafe için 12.50 kuruştur. Bu haliyle, Türk Hava Yollarının tarifesi, hemen hemen en ucuz tarife olduğu bültenlerin tetkikından anlaşılmaktadır.

Ötede beri, tarifenin biraz yükseltilmesi bahis mevzuu olabilir idi ise de; varidatı artırmak düşüncesinden ziyade, hava seyahatine karşı artmakta olan rağbeti beslemek ve binnetice uçakla seyahat itiyadını kökleştirmek bakımından el sürülmemiştir.

Fakat, bâzı sebepler ve bilhassa benzin fiyatlarının yükselmiş olması münasebetiyle tarifenin ele alınması düşünülebilir.

Benzin :

Benzin fiyatları, hava işletmesinde, üzerinde durulmaya değer bir mesele olarak görülmektedir. Benzin fiyatlarına dar bir çerçeveden bakacak olursak şu rakamları görürüz:

A) Bir ton benzin yurt içi seferlerinde 664 lira iken 695.73 liraya,

B) Bir ton benzin yurt dışı ve transit seferlerinde 276 lira iken 375.65 liraya yükselmiştir.

Alınmakta olan Gümrük Resmi ve diğer vergiler yekûnu satış fiyatının % 50 sini geçmekte olup, hava seferlerimizin inkişafı bakımından Gümrük tarifesinde tenzilât yapılması hattâ tamamen kaldırılması temenniye şayan bir mesele olarak mütalâa edilebilir.

Gerçi, fiyatlardan tenzilât düşünülürken bunun, suiistimallere yol açması mülâhazası da fikirleri işgal edebilirse de;

A) Teslim tarzının, meydanda ve doğruca uçağın deposuna dökmek suretiyle yapılmakta olması,

B) İşletmenin, ayrıca benzin deposu bulunmaması,

C) Sarfiyatın, hatlar üzerinde ve kilometre hesabı üzerinden tesbit edilmekte bulunmasıyla müfredatının daima malûm olması,

Ç) Tayyare benzininin, evsaf itibariyle her işte kullanmaya elverişli olmaması, fikirleri, bu mülâhazadan uzaklaştırabilir.

Hava Yolları İdaresi ile münasebette olan teşekküller :

Hava Yollarının, gördüğü hizmetin mahiyeti itibariyle seferlerin emniyeti bakımından Devlet Meteoroloji teşkilâtı ile sıkı bir münasebet halinde olduğu ve bir kısım meydanların binası içinde meteoroloji seksiyonlarının mesai iştiraki yapmış buldukları ve bir kısım meydanların da şehirdeki meteoroloji, teşkilâtından daima teknik malûmat almakta oldukları öğrenilmiştir.

Turizm dâvasında da, hava işletmesinin mühim rolü olduğunu zikrederken, idarenin, bu mevzuda uhdesine düşecek vazife ve hizmetleri görmek için yapılacak tekliflerin tetkika hazır bulunduğu intibah alınmıştır.

Devlet Havayolları bünyesine ve bugünkü duruma böylece kısa bir temastan sonra, şimdi 1952 Malî yılı bütçe mütalâa ve tahliline geçelim:

1951 yılı (A/1) bütçesi (8 162 096) lira olduğuna göre 1952 yılında aşağıdaki bölüm ve maddelere ceman (655 039) lira zam edildiği görülmektedir. Bunların tetkikinde, kısmen bütçe formülünde yapılan değişiklik üzerine bir maddeden alınarak diğer maddeye konmasından, kısmen kanunî icaplardan kısmen de ihtiyaçtan olduğu anlaşılıyor.

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
201	12	İller memurlar aylığı	44 099
202	11	Merkez hizmetliler ücreti	152 700
202	21	Merkez memurlar ücreti	1
204		Yabancı uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri	4 500
209	12	4534 sayılı Kanun gereğince emekli sandığına ödenecek % 1	1 487
209	14	Sandık yönetim giderleri	690
209	15	Diğer ödemeler	1 173
302	20	İller döşeme	100 000
302	30	İller demirbaş	
302	50	İller aydınlatma	28 000
302	60	İller ısıtma	6 400
305	12	İller Kira karşılığı	10 000
307	40	Yabancı memleketler yolluğu	5 000
307	50	Yabancı uzmanlar yolluğu ve başka giderler	10 000
309	41	Hava taşıtları işletme giderleri	191 989
309	31	İller yer ve deniz taşıtları işletme giderleri	60 000
309	32	İller yer ve deniz taşıtları onarma giderleri	35 000
461		Pasif korunma giderleri	4 000
			<hr/>
			655 039
			<hr/>
			<hr/>
			8 162 096
			<hr/>
			655 039
			<hr/>
			8 817 135
			<hr/>
			<hr/>

Böylece yekûn (8 817 135) lirayı gösterdikten sonra, buna mukabil yine aşağıda bölüm ve maddelerden (468 916) lira düşülmek suretiyle 1952 yılı Âdi Bütçesi (8 348 219) rakamını bulmaktadır.

B.	M.	Ödeneği geçidi	Lira
201	11	Merkez memurlar aylığı	44 099
201	21	Merkez memurlar açık aylığı	3 998
202	22	İller memurlar ücreti	1
206	11	Merkez memurlar çocuk zammı	2 500
206	31	Merkez memurlar doğum yardımı	400
206	40	Yakacak zammı	250
209	11	Emekli Sandığına verilecek % 5 ve % 25 giriş kesenekleri	10 798
309	13	Emekli ikramiyesi	5 000
221	—	Emekli dul ve yetim aylığı	250
301	20	Merkez döşemesi	5 800
301	30	Merkez demirbaşı	
301	40	Merkez öteberi giderleri	5 000
301	50	Merkez aydınlatma	9 000
301	60	Merkez ısıtma	9 000
304	21	Merkez telefon giderleri	5 000
305	11	Merkez kira karşılığı	10 000
306	—	Giyecekler	15 000
307	10	Sürekli görev yolluğu	10 000
307	20	Geçici görev yolluğu	5 000
307	30	Müfettişler yolluğu	1
308	11	Merkez memurlar tedavi giderleri	2 000
309	21	Merkez yer taşıtları işletme giderleri	95 500
309	22	Merkez yer taşıtları onarma giderleri	49 000
412	—	Sıhhi gereçler	5 000
414	—	Taşıma giderleri	7 000
451	10	Satınalma ve abone karşılığı	3 500
452	—	Staj için yabancı memleketlere gideceklerin yolluk ve başka giderleri	10 000
454	—	Sigorta bedeli	1
458	—	Yabancı memleketlerde toplanacak havacılık konferansına gideceklerin yollukları	5 000
501	—	Geçen yıl borçları	20 000
502	10	1946 - 1950 yılları borçları	125 000
			<hr/>
			468 916
			<hr/>
1951 yılı Bütçesi			8 817 135
Düşülen			468 916
			<hr/>
			8 348 219

Bir de A/2 yatırımlar bütçesini tetkik edelim :

1951 yılı yatırımlar bütçesi 3 400 000 lira olduğuna göre 1952 yılı Bütçesinde aşağıdaki bölüm ve maddelerden 643 965 lira düşülmesiyle ve buna, (A/1 den nakledilen pasif korunma tahsisatı da ithal tdlince) 1952 yılı yatırım bütçesi 2 754 035 lira yekûnunu göstermektedir.

B. M.	Ödeneğin Çeşidi	Lira
701 20	Meydan pist onarması	222 493
711	Malzeme ve araçların onarılması	40 000
752 30	Amerikan ve İngiliz Kredi taksidi	281 472
771	Döner Sermaye	100 000
		<hr/>
		643 965
	Pasif Korunma A/1 bütçesine nakil	2 000
		<hr/>
		645 965
		<hr/>
	1951 yılı yatırım bütçesi	3 400 000
	Düşülen	645 965
		<hr/>
		2 754 035
		<hr/>

Böylece 1952 Masraf Bütçesi yekûnu şu küçük tabloda görüldüğü gibi meydana çıkar.

	Lira
A/2 teklif bütçesi	2 754 035
A/1 teklif bütçesi	8 348 219
	<hr/>
Yekûn	11 102 254
	<hr/>

Şimdi gelir bütçesini gözden geçirelim :

1951 Gelir Bütçesi yekûnu 11 560 096 rakamı ile bağlanmıştır. Buna, 1952 Bütçesine eklenen aşağıdaki cetvel yekûnu olan 2 484 415 lira fazlalık ilâve edilince, 14 044 511 rakamını buluruz.

B. M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
1 1	Meydanlar bilet geliri	500 000
1 2	Meydanlar bagaj geliri	50 000
2 1-7	Çeşitli gelir	500 000
4	Geçen yıldan devreden nakit mevcudu	1 434 415
		<hr/>
		2 484 415
		<hr/>
	1951 Gelir Bütçesi	11 560 096
	Eklenen	2 484 415
		<hr/>
		14 044 511
		<hr/>

B. M.	Ödeneğin çeşidi	Lira
	1951 Bütçesine, 1952 Bütçesinde eklenenlerle bulunan yekûn	14 044 511
	Hazineden yardımdan tasarruf yekûnu	2 942 257
	1952 Gelir Bütçesi yekûnu	11 102 254

Matbu bütçe cetvelinde, ödenekler hakkında yazılı mucip sebepler tetkik edilmiş ve hepsi yerinde görülmüştür.

D. cetvelinde bulunan 850 kadrodan halen 201 adedi münhal bulunmaktadır. Bu kadroların, bâzi sebep ve mülâhazalarla münhal tutulmakta olduğu anlaşılmıştır.

Bu sebeplerden biri, pilot, makinist, telsizci ve saire gibi bir kısım teknik memurlar Hava Yollarının esaslı unsurlarını teşkil ettiğinden bu hizmetlere matlup evsafıta ehliyetli ve liyakatli personel getirilmesi, bir bakımdan da işletmenin hayat ve ehemmiyetine taallük etmesi hasebiyle tâyinlerde dikkatli ve tedbirli hareket edilmesindedir. Diğer bir sebep de, tasarruf prensibine samimî bir zihniyetle bağlanmış olmanın neticesidir.

Bundan başka, Bayındırlık Bakanlığınca yapılmakta olan bir kısım tesisler, idareye henüz devir edilmediğinden kadronun kullanılmasına lüzum hâsıl olmamaktadır.

1951 D. cetvelinde muhtelif hizmetlere ait 21 kadro tenzil edilerek, 1952 yılı kadrosuna başka hizmetlere ait yine 21 kadro ikame edildiği görülmüştür.

Bunun mahiyeti, personel miktarında artma olmadan işletme için daha lüzumlu görülen hizmetlerle bir kısım hizmetleri değiştirmekten ibarettir.

Zatîleriyle alâkalı ve muhtelif bölüm ve maddelerin muhtevi olduğu tahsisat yekûnununun yıl sonunda ceman 1 039 422,81 lira tasarruf temin edileceği tesbit edilmiştir.

Bunun 824 935,61 lirası merkez hizmetliler ücretinden tasarruf edilmektedir ki; sebebi, yukarıda arzedildiği gibi, D. cetvelindeki bir kısım kadroların münhal tutulmakta olmasıdır.

Bütçe ve malî durum üzerinde bâzi tahliller

1951 Bütçesine hâsılat geliri yekûnu olarak 4 550 000 lira konmasına mukabil, Ekim ayı sonuna kadar 8 aylık hasılat 4 998 334 lira tahakkuk etmiştir. Geri kalan 4 ayda Kasım ve Aralık ayları hâsılatı da teşkilâtın alınan malûmata göre 705 403 liraya baliğ olmaktadır ki, 10 aylık hâsılat yekûnu 5 703 737 lirayı bulmaktadır. Daha bugünden tahmin yekûnuna nazaran 1 253 737 lira gibi bir artış müşahade edilmektedir.

İçinde bulunduğumuz Ocak ve Şubat aylarında elde edilecek hâsılat bu hesabın dışındadır.

Bu rakam bize, Hava Yollarının bilhassa son yıllar zarfında gelir bakımından tahminlerin fevkinde bir inkişafa gitmekte olduğunu göstermektedir.

Yolcu sayısına gelince

1950 yılı zarfında bütün hatlarda taşınan yolcu sayısı 86 331 iken 1951 yılı yalnız 8 aylık müddet zarfında 89 982 adedini bulmaktadır ki; daha 4 aylık miktar hariç olmak üzere 1950 yılı yekûnunu geçmiş bulunmaktadır.

Bu da hava seferlerine gösterilen rağbetin büyük bir nispet dâhilinde artmakta olduğunu göstermektedir.

Vaziyeti bir de şu bakımdan tetkik edelim :

İdarede, işletme hizmetleriyle sivil havacılık hizmetlerinin birbirine karışmış halde toplanmış olduğu yukarıda kayıt edilmiştir.

Bilûmum yer inşaat ve tesisatından başka; meydanların bakım, tamir ve idareleri, binaların bakım ve tamirleri, Range ve Beacon tesisleriyle telsizlerin işletme ve tamirleri, hava trafik kontrolü, sağlık yangın ve imdat ekipleri gibi birçok hizmetler sivil havacılığın unsurlarından olduğuna göre, bütçelerde daima girift halde bulunan bu iki zümre hizmete isabet eden miktarlar, hesaba müstenit ve kısmen de takribî olarak tefrik edildikte bu yıl bütçesinin 5 000 000 liralık kısmı yani, yarısına yakın miktarın sivil havacılığa ve 6 milyon küsur miktarı da Havayolları İşletmesine taallük eylediği görülmektedir.

Yatırım bütçesinin mevzuları uçak, motör, makina, atelye edevatı, yedek parçalar ve sairé gibi müesseseye yeni kıymetler ilâve eden eşya ve fennî tesis malzemesi olduğuna göre, bütçeye bu maksatla konan tahsisat ile işletme hizmetinin yürütülmesini müstelzim masraflar arasında bir mahiyet farkı belirlemektedir.

Yatırım bütçesi, bir taraftan da müessesenin inkişaf seyrine ve fennî icaplara tabi olarak bazı yıl mütevası, bâzı yılda hayli yüksek miktarda tahsisatı muhtevi olarak çıkmaktadır.

Binaenaleyh, yatırım bütçesinde asgari bir milyon küsur lira sivil havacılığa ayrılmak suretiyle 6 milyon küsur liradan tenzil edilecek olursa, Havayolları esas işletme masrafı hakikate yakın bir vaziyette 5 milyon küsur lira olarak meydana çıkar. Bu rakam 1952 yılı muhammen hasılat yekûnu 5 600 000 lira ile karşılaştırılınca, idarenin, işletme hizmeti masrafını karşılamak için muhammen olan hasılâtının artar bir durumda olduğu görülür. Bu vaziyet, sivil havacılık ayrı bir teşkilâta tâbi tutulduğu takdirde, Havayolları, kendi varidatı ile idare olunabilecek bir hale geldiğini göstermektedir.

İlişik hasılât ve faaliyet cetvelinden, bilhassa son yıllardaki hasılât artış seyri tetkik edildikte, görülecek tezayüt farkları memnuniyet verici bir manzara arzeder.

Meselâ:

1948 yılında 3 milyona yaklaşan hasılat,

1949 yılında 4 milyonu geçmekte,

1950 yılında 5 milyonu geçmektedir.

1951 yılında ise 6 milyonun eşğinde bulunduğunu 10 aylık hasılat yekûnu açık olarak göstermektedir.

Halen, devam etmekte bulunan geniş miqyasta inşaat ve tesisatın, iş hacmi üzerinde husule getireceği inkişaf, ve ittihaz edilecek bâzı esaslı tetbirler bilhassa memleketin her sahasında husule gelmekte olan iktisadi inkişafın yapacağı tesir, Havayolları için çok ümitli bir istikbal vâdedebilir.

Devlet Havayollarının 1952 yılı bütçesine taallük eden işbu rapor Bütçe Komisyonunun tetkik ve mütalâasına saygı ile arz olunur.

Aydın Milletvekili
Ethem Menderes

DEVLET HAVAYOLLARININ 1938-1951 YILLARI FAALİYETİNİ GÖSTERİR TABLO

Yıl- lar	S E F E R		B İ L E T		B A G A J		G A Z E T E		P O S T A		ÇEŞİTLİ	GELİR
	Aded	Kilometre	Aded	Lira	Kilo	Lira	Kilo	Lira	Kilo	Lira	GELİR	TOPLAMI
											Lira	Lira
1938	269	128.347	399	14 963	903	328	1.419	145	178	134	—	15 570
1939	923	387.330	2.882	37 718	3.266	914	4.946	1 135	1.001	1 051	1 990	43 258
1940	556	228.070	1.221	20 361	2.544	570	6.563	1 052	308	462	1 275	23 720
1941	507	177.060	2.189	34 885	3.225	1 917	8.191	332	294	440	4 187	41 761
1942	844	358.300	5.481	148 721	7.700	4 135	8.174	1 115	977	1 465	6 966	162 452
1943	967	365.920	5.691	218 636	28.560	16 381	12.178	1 656	2.492	3 739	14 946	257 358
1944	1.822	615.058	14.249	485 729	78.909	40 929	33.910	3 403	2.991	5 856	13 829	549 748
1945	2.382	718.073	18.221	572 931	82.882	42 595	38.566	3 471	5.042	9 524	8 905	637 326
1946	3.105	850.909	37.308	1 057 638	141.975	63 673	44.637	4 017	6.516	12 295	43 347	1 181 470
1947	6.668	1.788.139	74 388	2 451 964	384.149	77 605	107.354	9 662	15.461	29 304	121 418	2 699 953
1948	7.322	1.978.399	72.262	2 536 683	430.300	95 299	195.043	17 554	24.350	35 972	234 921	2 910 429
1949	8.748	2.365.773	77.262	3 572 619	635.993	122 708	472.038	42 484	49.689	69 897	272 758	4 080 463
1950	10.242	2.847.814	86.331	4 118 447	812.614	166 876	1.103.670	99 330	75.419	98 795	626 726	5 110 174
1951 (1)	8.542	2.309.886	89.982	4 142 304	786.289	162 102	820.307	113 333	71.798	94 591	486 004	4 998 334

(1) 1951 yılı Geliri Mart - Ekim aylarına aittir.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/273
Karar No. 32

30 . I . 1952

Yüksek Başkılığa

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçesi hakkında hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başbakanlığın 30 . XI . 1951 tarihli ve 6/3851 sayılı tezkeresiyle sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza havale olunakla Ulaştırma Bakanı, Maliye Bakanlığı temsilcisi ve Devlet Havayolları Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Genel Müdürlüğün 1952 yılı Bütçesini komisyon adına tetkik eden raportörün raporu incelendikten ve idarenin faaliyeti hakkında vâkı sualler Hükümet tarafından cevaplandırıldıktan sonra bölüm ve maddelerin tetkikine geçilmiştir.

İdarenin 1952 gider Bütçesinin (A/1) işletli kısmı 1951 yılına nazaran (186 123) lira fazlalıkla (8 348 219) lira ve (A/2) işletli yatırım kısmı ise (643 965) lira noksan ile (2 754 035) lira olarak Hükümetçe tesbit ve teklif edilmiş bulunmaktadır.

A/1 işletli gider kısmındaki artışın; Bayındırlık Bakanlığınca inşası tamamlanmak üzere bulunan Renç istasyonlarıyla Yeşilköy Hava Meydanı ve yolcu binasının personel kadrolarıyla yolcu binasının teftiş masraflarının bütçede yer almasından ve A/2 işletli yatırım kısmındaki noksanlığın ise, pist onarımı, malzeme ve araçlar onarma giderleri ve Amerikan-İngiliz kredileri ile satın alınan malzeme bedelinin taksitleri olarak Hazineye ödenecek paralar için 1952 yılı giderlerine kifayet edecek miktarların bölümlerinde yer almış bulunmasından husule gelen noksanlık ile döner sermaye olarak 1951 Bütçesine vaz'edilmiş bulunan (100 000) lira ödeneğin henüz kanuni bir mesnedi olmadığından dolayı donmuş olarak bütçede yer almasının doğru olmadığı cihetle çıkarılmış olmasından ileri geldiği anlaşılmıştır.

Genel Müdürlüğün 1952 yılı gelirleri :

1. İşletme geliri
2. Çeşitli gelirler

3. Hazineden yardım

4. Geçen yıldan devrolunan nakit mevcudu olarak dört bölümde toplanmış ve (11 102 254) lira olarak tahmin ve teklif edilmiş bulunmaktadır. İşletme geliri 1951 yılına nazaran (550 000) lira ve çeşitli gelir de (500 000) lira fazlalık mevcut olup bu fazlalığın halkın uçak yolculuğuna fazla rağbet göstermesinden ve programda yapılan değişiklik dolayısıyla fazla sefer yapılmış bulunmasından, posta ve gazete nakliyatının artmasından ve hususi uçak kiralama işinin fazlalaşmasından ileri geldiği anlaşılmıştır.

1951 Bütçesindeki Hazine yardımı (6 328 431) lira olmasına mukabil 1952 yılı gelir bütçesindeki bu yardımın (2 942 257) lira noksanıyla (3 386 174) lira olarak tesbit edilmiş olması memnurlukla müşahede edilmiştir. Geçen yıldan devrolunan nakit mevcudunun da malî yıl sonuna kadar asgari (200 000) lira artacağı hususundaki Hükümetin beyanatını göz önünde bulunduran komisyonumuz bu miktarı nakit mevcuduna ilâve ederek yatırım dışında kalan giderler için Hazineden yapılan yardımdan tenzili yerinde ve uygun görmüştür.

Tasarımın 1, 2, 3, 4 ve 5 ne maddeleri Hükümetin teklifi veçhile, 6 ne maddeye «Mühendis» kelimesinin ilâvesi, ve yedinci maddedeki 1928 tarihi idarenin kuruluşu tarihi olan 1936 senesinden sonra tahakkuk edecek borçlar için ihtiva edecek hükmün de 1936 tarihinden olması itibarıyla 1936 olarak tashih edilmek suretiyle ve diğer maddeler Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Devlet Havayollarınının 1952 yılı Bütçe Kanunu tasarısı ekleri bulunan cetvellerle birlikte Kanunutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkılığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakale
E. Adakan	F. Çelikbaş	E. Kalafat

Kâtip		
Sivas	Antalya	Aydın
H. İmre	A. Saroğlu	E. Menderes
Bilecik		Bolu
Y. Üresin		M. Güçbilmez
Bolu		Bursa
Tasarımın 6 ncı maddesine		H. Şaman
muhalifim		
İ. Gülez		
Bursa	Çanakkale	Diyarbakır
K. Yılmaz	K. Akmanlar	M. Elkinci
Elâzığ		Giresun
Ö. F. Sanaç		H. Erkmen
Gümüşane		İstanbul
Tasarımın 6 ncı maddesine		A. H. Başar
muhalifim		
K. Yörükoğlu		
İzmir	Kırklareli	Kırşehir
T. Gürerk	Ş. Bakay	O. Bölükbaşı
Konya		Konya
R. Birand	Tasarımın 6 ncı maddesine	
	muhalifim	
	M. Â. Ülgen	
Malatya	Ordu	Trabzon
Muhalifim	R. Aksoy	S. F. Kalaycıoğlu
M. S. Eti		

1. Memur ve hizmetlilere ikramiye verilmesini temin eden hükümlerin, dairelerin teşkilât veya Barem kanunlarında yer alması zaruridir. Bütçe kanunlarında böyle bir hükmün yer alması doğru değildir. Bu itibarla beşinci maddeye muhalifim.

2. 1281 idarelerde çalıştırılacak ordu mensupları hakkında 1281 sayılı Kanun hükmüne aykırı bâzı hükümlerin tetkikına ihtiyaç varsa bunun kanuna veya idarenin teşkilât kanunlarına ek kanunlarla temini icabederken Bütçe Kanununun (6) ncı maddesiyle teklif edilmesine muhalifim.

3 (D) cetveline dâhil hizmetliler için sağlık yardımları gerek memurlar, gerek işçilere halen yapılmakta olan yardımlara nazaran çok azdır. Bu vaziyet kendilerinin mağduriyetlerini intaç edecektir, ancak bu ihtiyaç bütün Devlet dairelerinin hizmetlileri için mevcut iken ve bunun bir kanunla yapılması lâzımgelirken memurlara ait masraf bölümünün formülüne kayıt ilâvesi suretiyle bu işin yalnız bu daire hizmetlileri için bütçe ile temini yoluna gidilmesi doğru değildir. Buna muhalifim.

İstanbul Milletvekili

Hâdi Hüsmen

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanunu tasarısı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1952 Bütçe yılı yatırımlar dışında kalan giderleri için, bağlı (A-1) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (8 348 219) lira ve yatırım giderleri için de, bağlı (A-2) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (2 754 035) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1952 Bütçe yılı giderlerine karşılık olan gelirler, bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (11 102 254) lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğüne 1952 bütçe yılı içinde elde edilecek gelir çeşitlerinden her birinin dayandığı hükümler, bağlı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde yazılı gelirlerin tarih ve tahsiline 1952 bütçe yılında da devam olunur.

MADDE 4. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanununun 19 ncu maddesine giren hizmetlilerine ait kadrolar, bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

3656 sayılı Kanununun 9 ncu maddesi gereğince geçici mahiyetteki hizmetler için Bakanlar Kurulu kararıyla kadro alınabilecek tertipler, bağlı (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Bu kadrolar, ertesi yıl bütçe tasarısıyla Büyük Millet Meclisine sunulur. ve bunların elde ki kadrolara ek olmaması şarttır.

MADDE 5. — Devlet Havayollarında uçaklar üzerinde, uçakların uçuşa hazırlanmasında, telsiz ve diğer fennî vasıta ve cihazlarda bilfiil çalışan personele bir yıl içersinde ücretlerinin iki aylık tutarını geçmemek üzere idarece tesbit edilecek esaslar dairesinde ikramiye verilebilir.

MADDE 6. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün pilot, makinist ihtiyacı noksanları gerektiğe Millî Savunma Bakanlığının uygun bulması üzerine bu bakanlıkça temin olunur. Bu suretle geçici olarak Havayolları İdaresinde çalıştırılacakların aylık ve uçuş zamları Millî Savunma Bütçesinden ve tahakkuk edecek yolluk, kilometre uçuş paraları ile ikramiyeleri Devlet

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün mühendis, pilot ve makinist ihtiyacı noksanları gerektiğe Millî Savunma Bakanlığının uygun bulması üzerine bu Bakanlıkça temin olunur. Bu suretle geçici olarak Havayolları İdaresinde çalıştırılacakların aylık ve uçuş zamları Millî Savunma Bütçesinden ve tahakkuk edecek yolluk, kilometre uçuş

Hü.

Havayolları Genel Müdürlüğü Bütçesinden ödenir.

MADDE 7. — Geçen yıl borçları bölümündeki ödenek üstünde çıkan ve 1951 yılı Bütçesinin ait olduğu tertiplerinde karşılığı bulunan borçlar ilgili oldukları hizmet bölümlerinden bu bölüme Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödeneklerden ödenir.

1928 - 1950 Bütçe yıllarına ait olup da Muhasebe Umumiye Kanununun 93 ncu maddesine göre zaman aşımına uğramamış ve karşılıkları yılları bütçesinde bulunan borçlar, 1952 yılı Bütçesinin ilgili hizmet tertipleri veya 3 ve 4 ncü kısım bölümleriyle yatırım bölümleri artıklarından eski yıllar borçları bölümüne Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödeneklerden ödenir.

MADDE 8. — Gider bölümlerinden yapılacak harcamalara ilişkin formül, bağlı (R) işaretili cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 9. — Bu kanun 1 Mart 1952 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan
A. Menderes

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
ve Dışişleri B. V.
S. Ağaoğlu

Devlet Bakanı
ve İçişleri B. V.
Millî Savunma Bakanı
H. Köymen

Adalet Bakanı
R. Nasuhioğlu
İçişleri Bakanı

Dışişleri Bakanı

Maliye Bakanı
ve Ekonomi ve Ticaret Bakanı Vekili
H. Polatkan

Millî Eğitim Bakanı
T. İleri

Bayındırlık Bakanı
K. Zeytinoğlu

Ekö. ve Ticaret Bakanı

Sa. ve So. Y. Bakanı
Dr. E. H. Üstündağ

G. ve Tekel Bakanı

Tarım Bakanı
N. Ökmen

Ulaştırma Bakanı
S. Kurtbek

Çalışma Bakanı ve
Güm. ve T. B. V.
N. Özsan

İşletmeler Bakanı
Hakkı Gedik

B. K.

paraları ile ikramiyeleri Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü Bütçesinden ödenir.

MADDE 7. — Geçen yıl borçları bölümündeki ödenek üstünde çıkan ve 1951 yılı Bütçesinin ait olduğu tertiplerinde karşılığı bulunan borçlar ilgili oldukları bölümlerinden bu bölüme Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödeneklerden ödenir.

1936 - 1950 Bütçe yıllarına ait olup da Muhasebe Umumiye Kanununun 93 ncu maddesine göre zaman aşımına uğramamış ve karşılıkları yılları bütçesinde bulunan borçlar, 1952 yılı Bütçesinin ilgili hizmet tertiplerinden 3 ve 4 ncü kısım bölümleriyle yatırım bölümleri artıklarından eski yıllar borçları bölümüne Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödeneklerden ödenir.

MADDE 8. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Aynıyle kabul edilmiştir.

A/1 - CETVELİ

B.	M.	Ödenğin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenği Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
<i>İkinci kısım - Personel giderleri</i>					
I - Aylıklar ve ücretler					
201		Aylıklar			
	11	Merkez memurları aylığı	221 099	177 000	177 090
	12	İller memurları aylığı	1	44 100	44 100
	21	Merkez memurları açık aylığı	3 999	1	1
	22	İller memurları açık aylığı	1	1	1
		Bölüm toplamı	225 100	221 102	221 102
202		Ücretler			
	11	Merkez memurları ücreti	36 599	36 600	36 600
	0	İller memurları ücreti	1	0	0
	21	Merkez hizmetlileri ücreti	2 426 399	2 579 099	2 579 099
	22	İller hizmetlileri ücreti	1	1	1
		Bölüm toplamı	2 463 000	2 615 700	2 615 700
204		Yabancı uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri	157 500	162 000	162 000
II - Başka haklar					
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar			
	11	Merkez memurları çocuk zammı	10 000	7 500	7 500
	12	İller memurları çocuk zammı	3 400	3 400	3 400
	21	Merkez memurları doğum yardımı	1 000	600	600
	22	İller memurları doğum yardımı	400	400	400
	31	Merkez memurları ölüm yardımı	1 500	1 500	1 500
	32	İller memurları ölüm yardımı	500	500	500

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
	40	Yakacak zammı	500	250	250
		Bölüm toplamı	17 300	14 150	14 150
207		Yabancı dil bilenlere 3656 sayılı Kanununun 3 ncü maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	1 500	1 500	1 500
209		5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler			
	11	% 5 ve % 25 giriş kesenekleriyle artış farkı	166 822	156 024	156 024
	12	% 1 ek ödenek	26 881	28 368	28 368
	13	Emekli ikramiyesi	25 000	20 000	20 000
	14	Sandık yönetim giderleri	7 174	7 864	7 864
	15	Diğer ödemeler	7 827	9 000	9 000
		Bölüm toplamı	233 704	221 256	221 256
210		Temsil ödeneği	1 800	1 800	1 800
211		Personele verilecek münzam ücretlerle tazminat ve ikramiyeler			
	10	5213 sayılı Kanun gereğince ödenecek uçuş parası; tazminat ve başka giderler	256 372	256 372	256 372
	20	Bütçe Kanununun 5 nci maddesi gereğince verilecek ikramiyeler	40 000	40 000	40 000
		Bölüm toplamı	296 372	296 372	296 372
214		3424 sayılı Kanununun 5 nci maddesi gereğince uçak kazasında ölenlerin ailelerine verilecek tazminatlar	20 000	20 000	20 000
221		Emekli, dul ve yetim aylıkları	3 000	2 750	2 750
		İkinci kısım toplamı	3 419 276	3 556 630	3 556 630

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenēği Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
<i>Üçüncü kısım - Yönetim giderleri</i>					
301		Merkez daireleri büro giderleri			
	10	Kırtasiye	4 000	4 000	4 000
	20	Döşeme		920	920
	30	Demirbaş	10 000	3 280	3 280
	40	Öteberi giderleri	15 000	10 000	10 000
	50	Aydınlatma	10 000	1 000	1 000
	60	Isıtma	10 000	1 000	1 000
		Bölüm toplamı	49 000	20 200	20 200
302		İller büro giderleri			
	10	Kırtasiye	2 000	2 000	2 000
	20	Döşeme		155 250	155 250
	30	Demirbaş	60 000	4 750	4 750
	40	Öteberi giderleri	10 000	10 000	10 000
	50	Aydınlatma	27 000	55 000	55 000
	60	Isıtma	13 000	19 400	19 400
		Bölüm toplamı	112 000	246 400	246 400
303		Basılı kâğıt ve defterler	19 000	19 000	19 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri			
	11	Merkez posta ve telgraf ücretleri	5 000	5 000	5 000
	12	İller posta ve telgraf ücretleri	1 000	1 000	1 000
	21	Merkez telefon giderleri	20 000	15 000	15 000
	22	İller telefon giderleri	55 000	50 000	50 000
		Bölüm toplamı	81 000	71 000	71 000
305		Kira bedeli			
	11	Merkez	21 000	11 000	11 000
	12	İller	25 000	35 000	35 000
		Bölüm toplamı	46 000	46 000	46 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyone kabul edilen Lira
306		Giyeceler	130 000	115 000	115 000
307		Yolluklar			
	10	Sürekli görev yolluğu	20 000	10 000	10 000
	20	Geçici görev yolluğu	30 000	25 000	25 000
	0	Müfettişler yolluğu	1	0	0
	40	Yabancı memleketler yolluğu	10 000	15 000	15 000
	50	Yabancı uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin yolluk ve başka giderleri	20 000	30 000	30 000
		Bölüm toplamı	80 001	80 000	80 000
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi giderleri karşılığı			
	11	Merkez	4 000	2 000	2 000
	12	İller	2 000	2 000	2 000
		Bölüm toplamı	6 000	4 000	4 000
309		Taşıtlar giderleri			
	21	Merkez yer taşıtları, elektrojen gurupları, buharlı kazanlar ve diğer tesislerin işletme giderleri	97 500	2 000	2 000
	22	Merkez yer taşıtları, elektrojen gurupları buharlı kazanlar ve diğer tesislerin onarma giderleri	50 000	1 000	1 000
	31	İller yer ve deniz taşıtları elektrojen gurupları, buharlı kazanlar ve diğer tesislerin işletme giderleri	210 000	270 000	270 000
	32	İller yer ve deniz taşıtları elektrojen gurupları buharlı kazanlar ve diğer tesislerin onarma giderleri	50 000	85 000	85 000
	41	Hava taşıtları işletme giderleri	2 677 000	2 868 989	2 868 989
	42	Hava taşıtları onarma giderleri	500 000	500 000	500 000

B.	M.	Ödenegin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe isteneni Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
	50	Çeşitli işletme giderleri	183 000	183 000	183 000
		Bölüm toplamı	3 767 500	3 909 989	3 909 989
		Üçüncü kısım toplamı	4 290 501	4 511 589	4 511 589
<i>Dördüncü kısım - Daire hizmetleri</i>					
	403	Temsil giderleri	5 000	5 000	5 000
	407	Geri verilecek paralar ve bilet satış komisyonları	70 000	70 000	70 000
	408	Artırma, eksiltme ve ihale komisyonlarına iştirak edecek üyelerin huzur ücretleri	500	500	500
	412	Sihhi gereçler	25 000	20 000	20 000
	414	Taşıma giderleri	17 000	10 000	10 000
	417	Vergi ve resimler	15 000	15 000	15 000
	418	Faiz, acyo ve para taşıma giderleri	10 000	10 000	10 000
	419	Mahkeme giderleri	7 000	7 000	7 000
	451	Yayın giderleri			
	10	Satınalma ve abone	10 000	6 500	6 500
	20	Başka her çeşit yayın ve propaganda giderleri	35 000	35 000	35 000
		Bölüm toplamı	45 000	41 500	41 500
	452	Staj için yabancı memleketlere gönderilecek uçak personel ve teknisiyenlerin yolluklariyle başka her çeşit giderleri	35 000	25 000	25 000
	0	Sigorta bedeli	1	0	0
	458	Havacılık kongre ve konferanslarına iştirak edeceklerin yolluk ve giderleri	10 000	5 000	5 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenęi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonea kabul edilen Lira
461		Pasif korunma giderleri	2 000	6 000	6 000
		Dördüncü kısım toplamı	241 501	215 000	215 000
<i>Beşinci kısım - Borçlar</i>					
501		Geçen yıl borçları	80 000	60 000	60 000
502		Eski yıllar borçları			
	10	1947 - 1950 yılları borçları	130 817	4 999	4 999
	20	1936 - 1946 » »	1	1	1
		Bölüm toplamı	130 818	5 000	5 000
		Beşinci kısım toplamı	210 818	65 000	65 000
KISIMLAR TOPLAMI					
		İkinci kısım toplamı	3 419 276	3 556 630	3 556 630
		Üçüncü kısım toplamı	4 290 501	4 511 589	4 511 589
		Dördüncü kısım toplamı	241 501	215 000	215 000
		Beşinci kısım toplamı	210 818	65 000	65 000
		GENEL TOPLAM	8 162 096	8 348 219	8 348 219

A/2 - CETVELİ

Yatırımlar

I - Onarmalar

701		Meydanlar, istasyon binaları, hangarlar, atelyeler onarımı			
	10	Meydan binaları onarımı	173 000	173 000	173 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenęi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
	20	Pist onarımı	822 493	600 000	600 000
		Bölüm toplamı	995 493	773 000	773 000
711		Makina araç ve gereçler onarımı	50 000	10 000	10 000
		II - Satınalma, yapma, tesis ve sermaye tahsisleri			
751		Meydanlar için satın alınacak makina, araç ve yedek parçalar			
	10	Makina, araç, yedek parçalar satınalma giderleri	50 000	50 000	50 000
	20	Elektrojen gurupları ve yedek parçaları satınalma giderleri	100 000	100 000	100 000
		Bölüm toplamı	150 000	150 000	150 000
752		Yeniden alınacak taşıtlar ve telsiz cihazları			
	10	Hava taşıtları, telsiz cihazları ve yedek parça satınalma giderleri	400 000	400 000	400 000
	20	Yer ve deniz taşıtları, telsiz cihazları ve yedek parça satınalma giderleri	650 000	650 000	650 000
	30	Amerikan - İngiliz kredileriyle satınalınan malzeme bedelinin taksitleri olup hazineye ödenecek paralar	652 507	371 035	371 035
	40	Motör revizyon atelyesi için satın alınacak gereçler	400 000	400 000	400 000
		Bölüm toplamı	2 102 507	1 821 035	1 821 035
0		Döner sermaye	100 000	0	0
		Yatırımlar toplamı	3 398 000	2 754 035	2 754 035

B - CETVELİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyonca tahmin edilen Lira
1		İşletme geliri			
	1	Meydanlar bilet geliri	4 170 000	4 670 000	4 670 000
	2	Meydanlar bagaj geliri	150 000	200 000	200 000
		Bölüm toplamı	4 320 000	4 870 000	4 870 000
2		Çeşitli gelir			
	1	Konma, konaklama geliri		160 000	160 000
	2	Posta, nakliye geliri		130 000	130 000
	3	Hususi uçak kira geliri		215 000	215 000
	4	Gazete nakliye geliri		150 000	150 000
	5	Seyahatten vazgeçen yolcular- dan alınan % 20 ve % 30 taz- minat geliri	230 000	32 400	32 400
	6	İdareye ait binaların kira ge- liri		30 600	30 600
	7	Düşünülmeyen gelirler		12 000	12 000
		Bölüm toplamı	230 000	730 000	730 000
3		Hazineden yardım			
	1	Yatırımlar dışında kalan gi- derler için	2 928 431	632 139	432 139
	2	Yatırımlar için	3 400 000	2 754 035	2 754 035
		Bölüm toplamı	6 328 431	3 386 174	3 186 174
4		Geçen yıldan devrolunan nakit mevcudu	681 665	2 116 080	2 316 080
		GENEL TOPLAM	11 560 096	11 102 254	11 102 254

C - CETVELİ

Vergilerin, resimlerin ve başka gelirlerin
dayanakları

Çeşidi	Tarihi	Numarası	Ö Z E T
Kanun	3 . VI . 1938	3424	Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü Teşkilât Ka- nunu.

D - CETVELİ

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
<i>Uçucular</i>					
Birinci sınıf kaptan pilot	10	650	Manyato ve buji Sınıf 2. ustası	1	250
İkinci sınıf kaptan pilot	10	600	Uçak donatımı tamir ustabaşısı	1	475
Birinci sınıf pilot	20	550	» » » Sınıf 1. ustası	2	300
İkinci sınıf pilot	10	475	» » » » 2. »	2	250
Uçucu telsizci	22	300	» » » Ustası yamağı	1	150
» başmakinist	1	625	Pervane tamir ustabaşısı	1	350
» » yardımcısı	1	475	» » Sınıf 1. ustası	1	250
» sınıf 1 makinist	14	300	» » Ustası yamağı	1	150
<i>Merkez Atelyesi</i>			Gövde tamir ustabaşısı	1	475
Uçak kontrol teknisiyeni	1	625	» » Perçincisi	2	300
Motör teknisiyeni	1	625	» » Kaportacısı	2	300
Fennî malzeme teknisiyeni	1	625	» Dural kaynakçısı	1	300
Telsiz teknisiyeni	1	625	» Tamircisi yamağı	2	150
Motör ve gövde bakım teknisiyeni	1	625	Müteferrik işler ve nakil vasıtaları ustabaşısı	1	475
Motör ve gövde bakım başmakinisti	1	550	Müteferrik işler ferezecisi	1	300
» bakım postabaşısı	3	475	» » Tornacısı	2	300
» » sınıf 1 makinisti	3	300	» » Tesviyecisi	2	300
» » » 2 »	3	250	» » Kaynakçı ustası	1	300
» » » 3 »	3	225	» » » Yamağı	1	150
» » » makinist yamağı	3	150	» » Takım ustası	1	300
Gövde bakım postabaşısı	3	475	» » » » Yamağı	1	150
» » sınıf 1 makinisti	3	300	Yer nakil vasıtaları tamir sınıf 1. ustası	2	300
» » » 2 makinist	3	250	Yer nakil vasıtaları tamir sınıf 2. ustası	2	250
» » » 3 »	3	225	Yer nakil vasıtaları tamirci yamağı	2	150
» » » makinist yamağı	3	150	Bezleme, emait ve boya ustabaşısı	1	350
Uçak bordo aletleri bakım sınıf 1 makinisti	1	300	Emaitçi	2	225
Uçak bordo aletleri bakım sınıf 2 makinisti	1	250	Boyacı	2	225
Motör tamir ustabaşısı	1	475	Terzi	2	225
Motör tamir sınıf 1. ustası	5	300	Marangoz ustabaşısı	1	350
» » » 2. »	12	250	S. 1. Marangoz	2	250
» » » 3. »	5	225	S. 2. Marangoz	2	225
» » Ustası yamağı	10	150	Marangoz yamağı	2	150
Mağnofilüks kontrolörü	1	300	Saraç döşemeci	1	300
Kumlayıcı ustası	1	250	Saraç	1	250
Bremzeci sınıf 1. ustası	1	300	Saraç döşemeci yamağı	1	150
» » 2. »	1	250	Teknik malzeme kontrolörü	1	475
Karbratör ustabaşısı	1	350	Uçak malzeme depo memuru	1	300
» Sınıf 1. ustası	1	300	» » » kâtibi	2	175
» Ustası yamağı	1	150	Müteferrik malzeme depo memuru	1	300
Manyato ve buji ustabaşısı	1	350	» » » kâtibi	1	175
			Sürekli işçi	6	100
			Telsiz başmakinisti	1	475

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Elektrik başmakinisti	1	475	İtfaiye şoförü	9	200
S. 1. Telsiz makinisti	3	300	Sağlık oto. şoförü	2	200
S. 2. » »	3	250	Meydan vasıtaları şoförü	3	200
S. 3. » »	3	225	Baş itfaiyeci	2	250
S. 1. Elektrik makinisti	3	300	İtfaiyeci	12	150
S. 2. » »	3	250	İtfaiye ameleşi	8	125
S. 3. » »	3	225	Meydan tamir ustabaşısı	4	300
S. 1. Teletayp »	1	400	Meydan tamir ustası	8	200
S. 1. Akümülatör makinisti	1	300	Meydan tamircisi	24	150
S. 2. » »	2	250	Bilet satış kontrolörü	1	475
S. 1. Dizel jeneratör makinisti	1	350	» » bürosu şefi	4	475
S. 2. » » »	2	250	» » » memuru	7	300
Çeşitli memur ve hizmetliler :			» » » »	10	250
Meydan başmüdürü	2	475	» » » kâtibi	2	200
Birinci sınıf meydan müdürü	5	400	» » » bagaj memuru	2	200
İkinci » » »	5	350	Daire âmiri	1	275
Üçüncü » » » [1]	15	300	Motörlü takip memuru	1	275
Birinci » » memuru [1]	8	250	Kâğıt dağıtıcısı	1	175
İkinci » » »	5	225	Başbahçıvan	1	200
Meydan kâtibi	32	200	Bahçıvan	2	150
Satınalma memuru	1	300	Kamarot (Hostes)	3	250
Depo memuru	6	250	Yer bakımcısı (Hostes)	2	250
Mutemet	2	250	Odacıbaşı	1	125
Memur adayı	7	125	Odacı	40	100
Daktilo	4	200	Reng bekçisi	9	150
»	4	175	Bekçi	40	125
»	4	150	Sürekli işçi	37	100
İstihbarat memuru	1	300	Çamaşırçı	2	125
» »	2	250	Çeşitli sanatkârlar		
Telefon santral memuru	2	200	Uçak teknisiyeni	1	625
Uçak sicil memuru	1	350	Meydan onarım teknisiyeni	1	625
Deniz motör kaptanı	1	350	Radyo ve elektrik teknisiyeni	1	625
Deniz motör çımacı	1	200	Elektrik başmakinisti	7	400
Deniz motör makinisti	1	300	Kuvvet santral S. 1. makinisti	8	250
İstatistik memuru	1	250	» » S. 2. »	5	225
Kule memuru	10	200	Terminal elektrik S. 1. »	2	300
Yer motörlü vasıtaları garaj âmiri	2	300	» S. 2. elektrik »	2	250
Otobüs şoförü	6	250	Pist ışıklandırma S. 1. »	1	275
» »	10	225	» » S. 2. »	2	250
» »	21	200	Kalorifer S. 2. »	3	250
[1] Genel Müdürlük bunlardan dördünü			Telsiz başmakinisti	11	400
memleketimizle yabancı memleketler arasındaki			» alıcı S. 1. makinisti	6	300
hava seferleri anlaşmasıyla o memleketlerde ça-			Telsiz alıcı sınıf 2. makinisti	2	250
alıştırıldığı takdirde ücretlerini üç misline kadar			» verici S. 1. »	6	300
artırmaya yetkilidir.			» » S. 2, »	6	250

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Renç sınıf 1. makinist	3	300	Hava trafik kontrol memuru sınıf 1.	4	350
» » 2. »	12	250	» » » » S. 2.	4	300
Kontrol kulesi trafik operatörü	15	300	Meydan başmakinisti	3	350
Beynelmîlî telefon sınıf 2. makinisti	2	250	» Sınıf 1. makinisti	13	300
Beynelmîlî teletayp sınıf 2. makinisti	5	250	» » 2. »	10	250
Dahilî telefon sınıf 1. makinisti	2	250	» » 3. »	3	225
Dahilî teletayp sınıf 2. makinisti	2	250	Uçak silicisi	6	125
Telsiz memuru	35	250	Makinist yamağı	6	150
Radyo teletayp operatörü sınıf 1.	5	300	Silindir sınıf 1. makinisti	2	300
				850	

E - CETVELİ

Bölüm Madde

204 — Yabancı uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücreti.

R - CETVELİ

Bölüm 204 — Yabancı uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri

Yabancı uzmanların sözleşmeleri gereğince ödenecek olan aylık ücretleri, mukavelesi gereğince verilecek paralar bu bölümden ödenir.

Bölüm 221 — Personele verilecek münzam ücretlerle tazminat ve ikramiyeler

5213 sayılı Kanun gereğince ödenecek uçuş parası, tazminat ve başka giderler ile onarımı yapılan uçağın tecrübesi esnasında tamirle ilgili işleri kontrol etmek üzere uçakta bulunacakların unvanları ne olursa olsun kanunda yazılı kontrolör vasfına haiz olacaklarından tecrübesi yapılacak uçakta bulunacakların vazifeleri tâyin edilmek şartıyla bunlara da beher kilometre için 1,25 kuruş verilir.

Bölüm 301 ve 302 — Merkez ve iller büro giderleri

Madde 20 - 30 — Döşeme, demirbaş

Umumi gider formülünde yazılı döşeme ve demirbaş ile bunlar için yaptırılacak dekorasyona ait proje, pilân karşılığı verilecek mükâfat bu tertipten ödenir.

Madde 40 — Öteberi giderleri

Bahçe için lüzumlu tohum, ağaç, gübre ve bahçenin tanziminde çalıştırılacak amele ile depolarındaki eşyaların tanziminde çalıştırılacak amele yevmiyeleri ve umumi gider formülünde yazılı bütüm giderler ve bütçede tertibi bulunmayan başkabütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 303 — Basılı kâğıt ve defterler

Bastırılacak kâğıt ve defterlere ait gereçlerin satınalma karşılığı ile bunların bastırma, kaplandırma ve mevcut defter ve kitapların kaplama ve onarma giderleri, kaplı olarak alınacak matbu defterler bedeli bu tertipten ödenir.

Bölüm 304 — Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri

Madde 21-22 — Merkez ve iller telefon giderleri

Merkez ve illere ait telefon muhabere ücreti ile yeniden yapılacak telefon tesis ve onarma giderleri, bakım ücreti telefon muhaberesiyle ilgili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 305 — Kira bedeli

Madde 11-12 — Merkez ve iller

Merkez ve illerde kira ile tutulan binaların kira bedelleri ile bu hususta akdedilen sözleşmelerin hususi şartlarında yazılı noter masrafı bu tertipten ve su, elektrik gibi giderler ilgili tertiplerinden ödenir.

Bölüm 306 — Giyecekler

Teknisiyen, teknik malzeme kontrolörü, bilet satış kontrolörü, memur adayı, ve daktilolar hariç olmak üzere (D) cetveline dâhil bilûmum hizmetlilerle meydanlarda çalışan sıhhat memurlarına ve bu bölümdeki ödeneğin müsaadesi ve idarece tâyin edilecek esaslar dâhilinde kadın hademe ve doktor gömlekleri, işçilere iş tulumları ile birer takım elbise, palto, ayakkabı, uçucu personele iki yılda bir defa yazlık elbise ve umumî formülde yazılı giyecekler ile İş Kanunu gereğince meydanlarda çalıştırılacak işçilere verilecek tulum, elbise ve gizme, muşamba bedelleri bu tertipten ödenir.

Bölüm 307 — Yolluklar

Madde 50 — Yabancı uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin yolluk ve başka giderleri

Yabancı uzmanların sözleşmeleri gereğince ödenecek yolluklarıyla sigorta aidatı ve sair masrafları bu tertipten ödenir.

Bölüm 308 — 4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi giderleri ve yolluklar

Ücretli memurlarla hizmetlilerin, tedavi, yol giderleriyle cenaze giderleri de bu tertipten ödenir.

Bölüm 309 — Taşıt giderleri

Madde 21-31 — Merkez ve iller yer ve deniz taşıtları, elektrojen grupları ve buharlı kazanlar, diğer tesislerin işletme giderleri

Yer ve deniz taşıtları, yangın söndürme, sağlık arabaları, rene, beykin ve elektrojen grupları, buharlı kazanların işletmesine ait benzin, yağ, motorin, mazot gibi akar yakıt satınalma bedelleri ile bu işlerle ilgili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Madde 22-32 — Merkez ve iller yer ve deniz taşıtları, elektrojen grupları ve buharlı kazanlar ve diğer tesislerin onarma giderleri

Yer ve deniz taşıtları, yangın söndürme, sağlık arabaları, rene beykin ve elektrojen grupları ve buharlı kazanların onarması ve bu onarma işleri için satınalınacak malzeme ve kaynak işlerinde kullanılacak oksijen tüplerinin doldurma bedeli ve onarma işlerinde çalıştırılacak uzman amele yevmiyeleri ile bu işlerle ilişkili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Madde 41 — Hava taşıtları işletme giderleri

Uçaklara lüzumlu benzin, yağ, alkol gibi akar yakıt maddelerinin satınalma bedelleriyle nakliye, gümrük, ardiye, sigorta giderleri ve işletmeyi icabettiren bu gibi giderler bu tertipten ödenir.

Madde 42 — Hava taşıtları onarma giderleri

Uçakların motör revizyonları, Telsiz cihazları, gövde ve yolcu koltukları ve kılıflarının onarması gibi işlerin yaptırılması ve onarma işlerinde kullanılmak üzere alınacak onarma malzemesi ve bunların gümrük, ardiye, sigorta ve nakliye ücretleri, motör revizyon işlerinde çalıştırılacak uzman amele yevmiyeleri, İş Kanunu hükümlerine tevfikan ödenecek paralar ve işlerle ilişkin başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Madde 50 — Çeşitli işletme giderleri

(1) Hava seyrüseferleri için lüzumlu olan uçuş hava ve yer telsizleri diyagramları ile uçuş seyrüsefer haritaları motör, tayyare, telsiz kodları ve frekans kabloları ve teknik tesisatın bakım ve idamelerine ait tablolar, (2) Şikago Anlaşmasına göre uçak ve uçuş personelde bulunması gereken belgeler, (3) Yabancı uçaklarda staj yapan uçak personelinin pasaport masrafı, (4) Memleket iç ve dış seferlerine ait uçak manifesto tab'iyesi ve manifestoya yapıştırılacak pul bedelleri ile Gümrük Kanunu gereğince yabancı memleketlerden gelecek bagaj, manifesto, pul giderleri, (5) Bu işletme ile ilgili basılı kâğıt ve defterler ile yolculara mahsus bilet, bagaj, etiketi, yolcu tarifesi, biletlerin yevmiye kayıt defterleri, yolcu kayıt bagaj kayıt ve bilet satış defterleri tab'iyeleriyle bunlara lüzumlu kâğıt bedelleri, (6) Dış seferlerde yolculara ve uçak personeline seyahat esnasında verilecek yiyecek, içecek bedelleri, (7) Yolcu memur ve müstahdemlerin meydan şchirarası gidiş gelişlerine ait taşıt giderleri, (8) Teknik veya idari sebeplerle vâkı idari sebeplerle vâkı olacak sekreter veya mecburi inişlerde yolcu ve personelin bagaj, gazete ve sairenin bilet tarifesinin 17 nci maddesinde yazılı masrafların yapılması, (9) Kaza neticesinde ölenlerin teçhiz, tefkini ve tahnit giderleri ile ailelerinin bulunduğu mahalle kadar nakilleri ve bunlardan tedavilerine lüzum görülenlerin tedavi ücret ve giderleri, (10) Yabancı memleketlerde yapılacak seferler için işletmenin temini maksadiyle (IATA) Enternasyonal Assaciation şirketine ödenecek paralar, (11) Uçakların işletme işi ile ilgili dış aksamın temizlik işlerinde çalıştırılan amele yevmiyeleri, (12) Uçak koltuk kılıflarının yaptırılması ve bunların yıkatma ücreti, (13) Telsiz muhaberatının temini için vâkı olan cereyan bedeli ile akülerin şarj ve gece iniş mahalleriyle apronların tenvirine ait elektrik cereyan bedelleri, (14) Uçaklarda hava tutmasına karşı yolculara verilen kustumuk kâğıdı, motör tazyiki için kulağa konulan pamuk mubayaası ve pamuk muhafaza kâğıdı yaptırılması, (15) Yabancı memleketlere sefer yapan uçakların konma, konaklama masraflarıyla bunlardan doğan sair giderler ve işletme ile ilişkili başka her çeşit giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 403 — Temsil giderleri

Merkezde ve illerde yerli ve yabancı kişiler için yapılacak her çeşit ziyafet ve ağırlama giderleri, hayır cemiyetlerinden satınalınacak bilet, yaptırılacak çelenk ve uçak ârzasında ölen uçuş personeli için yaptırılacak mezar giderleri ve benzeri karşılıkları bu tertipten ödenir.

Bölüm 412 — Ecza ve sıhhi gereçler

Satınalınacak ecza ve sıhhi gereçlerle bunların muhafazasına mahsus camlı izole dolaplar satınalma bedeli, tıbbî âlet ve edevat ve lâboratuvar malzemesi satın alınması ve asit işleriyle çalışan akümü-lâtörcü yamağı ile boyacıya sâfi olarak verilecek süt bedeli de bu tertipten ödenir.

Bölüm 414 — Taşıma giderleri

Bir meydandan diğer bir meydana gönderilecek eşyalar, Genel Müdürlük bürolarının taşıma ücretleri, ambalaj ve bu işlerle ilgili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 417 — Vergi ve resimler

5237 sayılı belediye gelirleri kanunu gereğince ödenecek vergilerle meydan ve idare binalarına ait bina, tenvirat, tanzifat vergileri ve diğer vergi ve resimler bu tertipten ödenir.

Bölüm 418 — Faiz, acıyo ve para taşıma giderleri

Banka ve postalarla yapılan para nakil masrafları ve pul bedelleri ile bu işlerle ilgili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 419 — Mahkeme giderleri

Mahkeme harçları, baro kayıt ücreti, icra masrafları, avukatlık ücreti ve bu husustaki giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 451 — Yayın giderleri

Madde 10 — Satınalma ve abone

Teknik ve idareyi alâkadar eden kitap, mecmua ve saire satın alınması, gazete abone bedelleri bu tertipten ödenir.

Madde 20 — Başka her çeşit yayın ve propaganda giderleri

Halkın tayyare yolculuğuna istekle karşılayabilmesi için iç ve dış memleketlerde gazete, mecmua afiş suretiyle yapılacak propaganda, reklâm, sergi, yaptırılması afişler için sahiplerine verilecek para mükâfatı, cenebi şirketlerce propaganda maksadiyle yolcular için yapılan çeşitli masraflara mümasil giderler ve propagandayı ilgilendiren başka bütün giderler ve tecrübe giderleri bu tertipten ödenir.

Bölüm 452 — Staj için yabancı memleketlere gönderilecek uçak personeli ve teknisyenlerin yolluklariyle başka her çeşit giderleri

Staj için yabancı memleketlere gönderilecek uçak personeliyle teknisyenlerin meslekî bilgilerini artırmak maksadiyle vâkı olacak seyahat için tahakkuk edecek yolluk ve başka giderleri bu tertipten ödenir.

Bölüm 458 — Havacılık kongre ve konferanslarına iştirak edeceklerin yolluk ve giderleri

Kongre ve konferanslara gidecek memurların yollukları ve bunlar tarafından konferansın devam ettiği müddetçe yapılacak telefon ve temsili giderler ile bu tertiple ilgili başka bütün giderler bu bölümden ödenir.

Bölüm 701 — Meydanlar, istasyon binaları, hangarlar ve atelyeler onarımı

Madde 10 — Meydan binaları onarımı

Binaların, portatif evlerin, atelye ve hangarlarla telsiz, radyo, elektrik ve su işleri gibi sabit tesislerin onarılması ve civarlarının tanzimi, bunlar için yapılacak ilâve inşaat ile (20 000) yirmi bin liraya kadar sabit tesislerin onarılması ve civarlarının tanzimi, bunlar için yapılacak ilâve inşaat ile (20 000) liraya kadar küçük yapıların yaptırılması ve mevcut meydanların emniyeti için istimlâk edilecek arazi bedeli ile tapu harçları ve haricte yaptırılacak plân ve keşifler için ödenecek keşif ücreti ile nezaret edecek fen adamlarına ödenecek paralar ve bu binaların onarılmasında kullanılmak üzere satın alınacak onarma malzeme bedeli ile bu hususta çalıştırılacak amel le yevmiyeleri ve bu işlerle ilişkin başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Madde 20 — Pist onarımı

Mevcut meydan pistleriyle meydana ait sabit tesislerin onarılması ve bunların onarılması için satın alınacak malzeme bedeli ile bu hususta çalıştırılacak amele yevmiyeleri ve pist onarımı ile ilişkin başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 711 — Makine ve araçlar onarımı

Meydan ve pistlerde kullanılan makine ve âletlerle araçların onarılması ve bunların onarılması için alınacak onarma malzemesi ve bu onarma ile ilişkin başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 751 — Meydanlar için satın alınacak makine, araç ve yedek parçalar

Madde 10-20

Meydanların pist tamiratında kullanılmak üzere satın alınacak mazot makinesi, traktör, silindir ve asfalt yapmaya mahsus tava, kazan, kazma, kürek, küskü gibi alet ve edevat ile maydan tamiratında kullanılacak çalı süpürgesi ve inşaat malzemesi nakline mahsus araç ve elektrojen grupları ile yedek parça satınalma bedelleri ve bunların tesis masrafları, nakliye, gümrük, ardiye, sigorta ve ambalaj giderleri ve bu işlerle ilişkili başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 752 — Yeniden alınacak taşıtlar ve telsiz cihazları ve yedek parça giderleri

Madde 10-20

Hava, deniz ve yer taşıtlarıyla telsiz cihazları ve yedek parçaları, lüzumlu lâstik, cam gibi bunlarda kullanılacak malzemenin satınalma bedelleri, nakliye ardiye, gümrük, sigorta giderleri ve yabancı memleketlerden satın alınacak malzemelere ait posta, telgraf, telefon giderleri ve bu satınalmalarla ilişkin başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

Madde 40

Motör revizyon atelyesi için satın alınacak makine alet ve edevat ile atelyeye lüzumlu yedek parça satınalma bedeli, nakliye, sigorta, gümrük, ardiye ve ambalaj giderleri ile bu satınalmalarla ilişkin başka bütün giderler bu tertipten ödenir.

1951 yılı Gider Bütçesinin 204 ncü yabancı uzmanlar ve tercümanlar tertibine ait kadro cetvelidir

Bölüm	Ödeneğin çeşidi					
	Görevin çeşidi	Aded	Lira	Ay	Tutarı	Hangi aydan muteber olacağı
204	Yabancı uzmanlar ve hizmetliler, Tercümanlar ücreti					
	Motör revizyon uzmanı	1	3 710	12	44 520	Mart 1950 başından Şubat 1952 sonuna kadar
	Radyo ve renk tamir ve ayar uzmanı	1	3 710	12	44 520	Mart 1951 başından Şubat 1952 sonuna kadar
	Uzman pilot	1	3 710	10	37 100	Mayıs 1951 başından Şubat 1951 sonuna kadar
	Telsiz uzmanı	1	365	12	4 380	Mart 1951 başından Şubat 1952 sonuna kadar
	Tercüman	1	625	10	6 250	Mayıs 1951 başından Şubat 1952 sonuna kadar
			12 120		136 770	Toplam

Bakanlar Kurulunun 11 . IV . 1951 tarih ve 3/12840 sayılı kararıyle istihdam edilmektedir. Yapılan sözleşmeye göre uzmanların her birine ayda (600) Amerikan dolârından başka ayrıca Türkiye'de buldukları müddetçe her ay iâşe ve ibate karşılığı olarak (350) dolâr mukabili Türk lirası ödenecektir.

